

HVÍZDAJÍCÍ CHATRČ

Pokud vás tento příběh nevyděsí, tak už jste mrtev

1.

Venku byl tichý, chladný večer. Rolety opuštěné usedlosti pevně staženy, z kachlových kamen vevnitř sálalo horko. Ellery Harkins byl spisovatel a já ho navštívil se svou přítelkyní, to vždycky ožil.

Zato venku, tam venku teď všechno zmrtvělo. Okolo domu se už zase shlukovaly fantómy soumraku, jak tomu říkával. Večeřeli jsme pstruhy.

Pili víno. Už před jídlem jsme si živě povídali, ale teď rozhovor umkl. Vládlo ticho. Jenom příbory cinkaly o talíře. Na zdi pravidelně odtikávaly hodiny, Elleryho starobylé vyřezávané hodiny. Hned vedle mě před chvílí upoutala bledě oválná skvrna. Jako by tam kdysi něco viselo.

Putoval jsem očima po nábytku, ale ta cesta okolo pokoje byla i poutí kolem Elleryho uzamčené hlavy a uzavřené duše. Jeho děsivý psací stůl s lebkami, jeho židle a jeho knížky... Ano, knížky, ty zvlášť. Písař Bartleby. Vraždy v zahradách. Hvízdající komnaty.

Tak to aspoň stálo na těch nejbližších hřbetech. Putoval jsem po nich, až mé oči dorazily k oknu. Všiml jsem si najednou, že vlastně roleta není stažena úplně. Mezi ní a rámem okna se studeně chvěla černá, tenoulinká štěrbina. Brr.

Napadlo mě: Kdokoli by nás tři tudy teď mohl pozorovat!

2.

Ačkoli bylo Elleryho okno dvojitě a pevně zavřené, z té zrádné škvíry jako by dovnitř čišel chlad. Spolkl jsem sousto. Pstruzi křupali. Říjen toho roku zůstával sychravý a pochmurný. Byli jsme tu za Ellerym na návštěvě, abychom s Ivanou zažehnali splín, anebo co já vím. Znovu jsem se rozhlédl po tom jinak docela útulném pokoji... a znovu snil.

Ellerym kdysi pronajatý dům stál na samotě a zdál se malý, jistě tak malý z ptačí perspektivy. Jen nicka v těch pustinách... Představil jsem si ji, ale v duchu najednou spatřil ještě menší, ba malilinký domeček, asi jako pestře omalovaný kýč vyplněný panenkou, panáčkem... Střídavě vycházeli na zápraží a ustupovali do pokojíku. Loutky jako živé se chovaly podle rozličných rozmarů času a počasí a ten domek stál Ellerymu zvenčí na římse. Ano, právě za roletou.

Věděl jsem to, protože jsme ho s Ivanou minuli, když jsme přicházeli a jelikož Ivana se na děsivé figurky zvláště usmála. Bože můj! A ta světlá panenka se jí trochu podobala. Přestal jsem najednou strachy jíst.

3.

Ivana se také zarazila. Někdy (a bývalo to úmorné) mi pilně dělávala stín. Ano, býval jsem jí věrný, ale ten stín, ten zase mně. Seděla přesně naproti a upřeně mne pozorovala, i když ne jako špejli na střelnici. Dívala se prostě těma svýma prazvláštníma očima... Ivana.

Jaké jen byly! Širé! „Co je to s tebou, Sandy?“

Zeptala se tak a jako by jí hluboko v krku zvonila stříbrná lžička. Znal jsem ten příbor. Dělo se to vždycky, když Ivana promluvila, byla to ale vlastně lžička? Klíček? Či co? Vražedná vidlička? Nevím. Nejspíš magický otvírák k nějakému dosud nevyslovenému tajemství. A prostě vždycky cink a cink, také teď. Zpytavě si mne prohlížela, ale já se díval na okno. Báli jsme se všichni? Určitě!

Ellery roztržitě vzhlédl, ale pozdě, příliš pozdě. Už TO neviděl, už ne. Ta ZRÁDNÁ ŠKVÍRA už zase zela prázdnotou. A panovalo TAKOVÉ ticho... jako v hrobě.

V tu chvíli mého ÚLEKU. A Ivana mne vzala jemně za ruku. Věnoval jsem jí krátký, ostražitý pohled, tedy pokud vím. „NĚCO... TAM... BYLO," zablekotal jsem. "Něco bludného! „Cosi tam po parapetu přeběhlo. Asi veliký pavouk, víte?“ Znova jsem se upřeně zahleděl do štěrbin. Trpěl jsem už od narození monománií.

4.

Ellery se od toho okna bezstarostně odvrátil – a on tedy uměl zůstat bezstarostný. I jako by k tomu pokaždé byly důvody. Obdivoval jsem ho. „Ale to byla jenom Pergla," podotkl.

„Pergla? Jaká Pergla?“

„Kočka. Má,“ objasnil nám hostitel flegmaticky a dál se zabýval pstruhem. Dosti poklidně. Pustil vyrušení z hlavy. Tenhle záhadný Ellery. Náš Harkins. Na první pohled vypadal vyrovnaně, copak o to, aspoň tedy vždycky, když jsme ho navštívili, ale co bylo vlastně skryto tam uvnitř?

Zde VENKU se stal naším hostitelem a já, víte... Musel jsem se navzdory tísní pousmát.

A přece jen i tomu svému strachu ze škvíry. A taky Ellerymu. On sám míval vždycky pro strach uděláno a já tak nějak věděl, že nás nedá, ne, jinak to nešlo říct. Mne, ani ji ne.

Kratičce jsme se na sebe s Ivanou podívali.

„Tak ty máš kočku, Ellery?“ zeptala se překvapeně. A pak si dloubla hlasem pohádkářky: „Vidíš, a my jsme si mysleli, jak tu žiješ docela sám.“

„Sám? Kdepak, s kočkou.“ Dál žvýkal toho pstruha. Něco mělo přijít.

5.

Ellery.

Tohle poměrně zvučné anglické jméno bylo ovšem jenom pseudonymem a my tři sice večeřeli na samotě, ale ne někde za Londýnem, nýbrž pouhým sedm mil od vísky jménem Lítice. Ano. LÍ-TI-CE. A kde že leží tato ospalá díra?

Řeknu už jenom, že když se odtud pokorně vydáte po silnici směrem na Klatovy a po chvíli opatrně pohlédnete doprava, spatříte rozhodně moc podivné místo. Je to zahrada a není to zahrada. Trnkova, a přece ne Trnkova. Přinejmenším je to poli ohraničená pustina. Příjemně tajemná? No, někdy nepříjemně. A spí. Vidíte ji, ale nevíte, co skrývá. Čím se zabývá, jaký je její systém a hlavně smysl. Jde o nikým neudržovaný urnový háj? Anebo spíš háj satyrů? O syslí ráj či strašidelný sad s kouzelnými jablky Hesperidek? Nejspíš všechno sakumpakum dohromady a čárymáry a ještě něco k tomu. To, o čem tady budu psát.

6.

Ellery si usedlost pronajal teprve nedávno. S Ivanou jsme tady ještě nikdy předtím nebyli. Proč se tedy tak bojíme? Právě proto.

Vypořádali jsme se se pstruhy a vlhký podzimní večer venku dál ostře kontrastoval s vytopeným, příjemně osvětleným vnitřkem Elleryho pokoje. Pro Ivanu to tu ale přece jen nebude to pravé ořechové, napadlo mě najednou, a cítil jsem šramot pod podlahou. Tisíce stonožek. Havěť. Vzpomínka na POHYB ve škvíře pod roletou, protože to přece NEBYLA Pergla.

Ale pavouk. Pořád jsem seděl trochu stísněně a do nitra Elleryho domu jako by se začalo neodbytně vtlačovat hrobové ticho zahrady venku. TAM za okny zel hrob světa. Směl zůstat mrtvým a usedlost ležela v úžlabině. Vítr zde býval jenom vzácným hostem. Krajina strnulá, krajina bez květín a bez pohybu. Jednou a provždy zkamenělé větve seschlých stromů se místy nehybně dotýkaly zvolna opadávající omítky a okenních říms. Já a Ivana jsme to věděli. A taky jsme věděli, že má Ellery tam za domem dlouhou a prý nekonečnou zahradu, Na konci se před milionem let uvelebila jakási prastará, dřevěná chatrč.

„Ta že je divná? Jak? A čím že?“ ptal jsem se přítele překotně.

Ellery bezradně pokrčil rameny. Řekl: „Genius loci.“ Napili jsme se a Ellery se vrátil ke dřívě nakousnutým řečem a pokračoval v jakési pavoučí historce nevalné ceny a když říkám pavoučí, nemíním jenom ledajakou příhodu o malých pavoučcích poutníčcích, protože nepatřil mezi ty spisovatele, kteří zaujmou jenom rozteskněnou švadlenu. Ellery vymýšlel výhradně hrůzostrašné, šokující příběhy. „Asi jako Robert Bloch - a dej mu Pán Bůh věčnou slávu,“ pousmál se jednou v neděli.

I POD VLIVEM těch historek mě ostatně Ivana už doma přemluvila k této návštěvě, a tak jsme teď dojedli pstruhy uvnitř onoho osamělého domu, který byl i hrobem světa a kde se náš spisovatel dobrovolně, zaživa zakopával, aby prý mohl snáze tvořit. Jak nám jednou euforicky vysvětlil.

Proč jsme tu byli? Ivana možná prostě chtěla slyšet pár jeho nových pavoučích historek, a tak jsme se jednoho slunečného dne trochu znuděně sebrali a přijeli sem, ale landrover zůstal nyní daleko, až tam kdesi na začátku úzké stezky. A ne, to auto nikdy neuslyší žádné starodávné příběhy o kostrách.

Odříznutí od světa je krásné.

7.

Elleryho povídání Ivanu vždycky bavilo. Jeho to taky bavilo, když jsme naslouchali. Ellery byl mlčenlivý jenom zdánlivě a bavilo ho být zticha pouze tak dlouho, dokud to zajímalo i nás. Naopak byl ve svém živlu při vyprávění, která zamilované aspoň trochu děsila. „Ellery Harkins, tento specialista bezedného strachu,“ stávalo rudě na přebalech jeho literárních výtvorů. Stephen King ale nebyl.

Nevadilo to. Psal s chutí a používal všechny osvědčené triky. Nejenom ty Kingovy. Jeho vzorem byl spíš Edgar Allan Poe a nejoblíbenější Elleryho metodou se stalo vymyslet nejprve nějakou nejabsurdnější situaci a teprve pak logicky a před ní dopisovat co nejpravděpodobnější příběh na téma „jakkak k tomu mohlo dojít“.

MUŽ VE STŘÍBRNÉ MASCE VEZE ALEJÍ ŠVESTEK ŠICÍ STROJ A JE PRONÁSLEDOVÁN HOUFEM ŠVADLEN.

Anebo: POŠTÁK POKRYTÝ ŽIVÝMI MRAVENCÍ ZPÍVÁ FOGLAROVU PÍSEŇ ÚPLŇKU, ZATÍMCO JEHO DOPISY VZAL ČERT. A podobně.

Ten den, kdy jsme přišli a kdy se to PAK stalo, si ale Ellery vzpomněl na jeden pavoučí strom, který jsem s ním kdysi náhodně objevil uprostřed náhorní plošiny v Karákorámu. Ale abych příliš nebájl, stalo se to vůbec? Třeba taková Ivana nám rozhodně nikdy příliš nevěřila, když jsme vzpomínali, a říkala, že prý si z ní jenom hloupě utahujeme. Ale z toho jsme si nic nedělali, protože ona nám nevěřila ani tak zřejmá fakta, jako že celá koruna oné jabloně hrůzy tehdy mizela v chuchvalcích jemňounkých, bílých pavučin.

„Ale vy mě šidíte!“ stěžovala si, až skoro jako malá holčička (ale nebyla malá!), a neúnavný Ellery nerušeně vyprávěl. S rozhodností muže, a já mu pomáhal, já mu ještě tajemně příkyvoval. V historce šlo o jakési hnízdo snad jedné miliardy šikovných přadlenek, ale když se tyto naše historické objevy chystal Ivaně ještě zasvěceněji osvětlit, najednou mu nevybíravě vskočila do řeči, i trochou už s únavou: „Tak - a dost, pane Mluvile. Bylo to docela hezký, ale už od začátku šlo o ukrutnou hloupost, víme?“ A poklepávala modře nalakovanými nehty na spisovatelův stůl.

Odmlčeli jsme se. Mělo to přijít.

8.

Ivana bývala na Elleryho obyčejně dost hodná, jak jsem věděl. I já se ho obvykle zastal, tedy když bylo potřeba (málo často). Ale všechno má své meze a on teď žádné zastání nepotřeboval a už zase vyprávěl nerušeně dál a líčil nám bezuzdně hrůzné situace a zbytečně je dramatizoval. Až moc přeháněl a přidával si jako jeden baron a vysníval si celé nové světy i fiktivní vztahy mezi lidmi. Bylo to s podivem.

Konečně zmlkl. „Dost bylo fantazie?“ Asi.

A tu Ivana pravila, a to až s jakousi záměrnou naivitou: „Heleď se, Ellery, poslouchej... Naslouchej mi... Malé miminko, kterému maminka snaživě předčítá pohádky, se takovýchhle věcí hrozně vyděsí, víš? Jistě. Jenomže dospělý člověk se musí veškerým příběhům podobného typu už jenom hezky od srdce vysmát. Ellery, a ty to víš. A to se netýká jenom povídání, ale také tvého psaní. Kdepak, brachu. Peklo nevězí v pavučinách. Nebo na půdách strašidelnejch, ani neleží nikde v podzemí.“

„Kde tedy? Podle tebe.“

„Peklo je v nás, jak se říkává.“

„Naštěstí ale ne pořád. Jenom čas od času.“

„Jistěže.“

Díval jsem se na Ivanu. Zkrátka už zase mudrovala. „Máte nějaký názor, máte? Tak já jsem proti!“ To bylo její heslo, tím se obvykle řídila. Měl jsem ji v lásce i pro tuhle neústupnost. IVANA VŽDYCKY SOUVISELA SE ŽIVOTEM.

PEVNĚ. Bylo to pouto. Má láska k ní ale neměla důvod. Přesto zůstávala těmi city jako prošíta. Nebo... Řekl bych, že spíš prostehována. A křížem krážem. Hrůza. Ano, Ivana prostehována tou láskou mou, a i když jsem spal, celá se mi zdávala. Tak často.

9.

Ellery si neklidně zapálil cigaretu. Nebylo mu Ivanino rozumování po chuti? Asi moc ne.

Kdysi se ho poťouchle zeptala: „Jak to vůbec přijde, že neumíš zahvízdat?“

„Myslíš jako na prsty? Anebo jen tak na pusu?“ A zčervenal jako jahoda. Ach, jako bych jej při tom znovu viděl.

„To máš fuk, ty neumíš ani jedno,“ vysmívala se mu a můj kamarád se tenkrát doopravdy rozhněval. Což u něj nebylo právě obvyklé.

Zlobil se na hezkou Ivanu a vypadal pak vždycky směšně. Dělo se to trochu i teď, Ivana ale nerušeně pokračovala. A trochu řečnický: „A vůbec, ptám se vás, vy dva, proč se vlastně bát? Není to k ničemu!“

„NĚKDY bývá VELMI důležité NAJÍT v sobě schopnost bát se,“ mumlal Ellery. Na pomuchlaném papírku na psacím stole, tam vedle jakési kartotéky s nápisem NÁMĚTY jsem navíc zahlédl napsáno: „A mravenci zhypnotizují člověka a způsobí jeho smrt!“

„Božíčku, bát se, to je ukrutná hloupost,“ pokračovala nerušeně Ivana, ale Ellery byl stále moc chlapcem - a ti se toužívali bát rádi. Seděl tam a díval se na Ivanu zničehonic úplně jinýma očima. Ona... Moc ráda ho dráždila - a on to věděl. Seděli tento den šikmo proti sobě a každý uvažoval určitě o dost jinak. Muž a žena. Jedna pracovitá žena a jeden opuštěný spisovatel. On o dost pošetilejší, Ivana zase přímo vykutálená. On moc rád psal, ale ona svět vnímala spíš zrakem. On miloval svoje strašení, Ivana svá řešení (i hřešení, věděl jsem, ale Ellery to nevěděl). On rád horory, ona možná magory. Ona i Agathu Christie.

Ellery nebyl hlupák, ale Ivana... Inu, odhaduji, že její mozek mohl být dvakrát tak dobrý, jako je ten můj. Najednou řekla: „Bát se podobnejch pitominek je ta největší hloupost na světě, jakou znám. Tak řekni mu to i ty, Sandy!“ A obrátila se ke mně.

Ale já mlčel.

„Je hloupost bát se minulosti,“ říkávala, „protože co uplynulo, už leží šťastně za námi a my nic nezmařili, pokud jsme ochotni se z vlastní minulosti poučit. Je hloupost bát se přítomnosti, protože ta se okamžitě stává minulostí a ztrácí sílu a je hloupe bát se budoucnosti, poněvadž co visí na nitkách od šití tam v budoucnosti a před námi, to je vždycky noc a něco moc a moc nejistého a může to ještě šťastně změnit.“

Zmlkla.

Zase panovalo ticho. Jenom vyřezávané hodiny tikaly. Blížila se půlnoc. Sotva jsem to postřehl, oči mi sjely z ciferníku na zeď. Vedle hodin... Hrůza, jako by TA PODLOUHLÁ SKVRNA mé zorničky nějak magicky přitahovala.

„Víte...“ odkašlal si Ellery a jeho oči se bedlivě věnovaly stropu a různým imaginárním bodům kdesi za Ivaninými vlasy. „Víte, jsou lidé, kteří nikdy opravdu neprožili opravdický strach. Nikdy se nedostali do situace, kdy by stáli docela sami tváří v tvář něčemu, co by se zcela vymykalo všem jejich každodenním zkušenostem. Rozumíte?“ Díval se na nás na oba. „Takoví lidé nikdy nevyzkoušeli nic než strach o vlastní existenci, o práci, a tak nevědí, co by se s nimi stalo v extrémní situaci, budou-li kolem dokola obklopeni třeba...“

„Třebas čím. No. Čímpak?“ broukla.

Nejistě se zasmál. „Budou-li krutě zajati v kruhu čiré hrůzy a odkázáni jenom na vlastní ruce a svůj mozek, jak by asi řekl Sherlock Holmes.“ A pak se zasmál. Tentokrát rádoby suše, sarkasticky. „Tak takoví lidé nám nejčastěji káží o směšnosti a bláhovosti strachu, jenže na to nemají právo. Víte? Oni totiž TEN PRAVÝ strach nikdy skutečně nepoznali!“

„Já ale ano,“ namítla Ivana. „Já hrůzy poznala.“ A nedala se a mimochodem, moc jí to slušelo. „Velikej.“ Rozhlédla se po pokoji. „A nejen strach o sebe, taky o druhé.“ A přitom se na mne přes stůl pousmála (i z toho jsem žil, i když je vám to k smíchu).

„Tak třeba můj strach tady o Sandyho...“

10.

Ellery už radši vstal a mířil zadumaně k oknu, které vedlo do oné nekonečné zahrady. Opřel se o rám a upřeně zíral do černé škvíry pod roletu. Ještě byl mladý - jako my dva. Ale i z tebe bude jednou chatrč! pomyslel jsem si najednou.

CHATRČ AŽ NA KONCI ZAHRADY! blesklo mnou bezděky. Chatrč, o kterou třeba ani nikdo nebude mít strach, ale jak tě znám, stejně ani nezahvídneš o pomoc. Ellery. Protože to neumíš. A protože by stejně žádná nepřišla... Jak to chodí.

Ohlédl jsem se. Ivanu, tu jsem si nejčastěji vykresloval právě jako symbol takové pomoci. Kdo ví proč... Ale dělal jsem to právem? A co mne popadá za splín? Přijeli jsme se ho sem přece zbavit, ne? Ujišťoval jsem o tom sám sebe. A vůbec, nikdy nebude tak zle. Ani ne ve stáří. Tak zle, aby to bylo až vyloženě hrůzné!

Anebo bude?

ANEBO JEDNOU BUDE?

„Vsadím svůj poslední honorář, že ani vy dva jste nikdy nepoznali skutečnou hrůzu,“ pouсмál se najednou Ellery. „Jasně. Párkrát v životě se každý domnívá, že ji právě poznává a že se to děje, ale přitom... Pchá! To bývá sotva desetina, sotva setina té SKUTEČNÉ hrůzy, která se totiž podobá lásce. A podobně jako láska se slovy ani nedá popsat a vyjádřit.“ Odmlčel se. „Ale která se dá stejně jako láska prožít.“

Inu, proti gustu... On se asi i tím Ivaniným mudrlantsvím nakazil, nebo co. Znovu jsem na svou milou pohlédl...

„I jdi k šípku!“ smetla Elleryho jako do stoupy. I s těmi jeho literárními braky v hlavě. On se ale bezelstně odvrátil od okna, znovu se před námi posadil a ticho, jen ticho vládlo tomu domu v úžlabině a my tři byli dokonale odříznuti od světa lidí. Toto nebyla zahrada, toto byl ostrov. A momentálně ostrůvek nás tří.

Napadlo mě to správně. A OKOLO jen fantomy soumraku a okolo jenom šátřavé stíny a podvědomé fantomy noci.

„I když i já mívám často strach, pánové,“ zadeklamovala Ivana. „Jenže jinačí. Z věcí, které mi ZA STRACH STOJÍ!“ A když tak rádobý moudře mluvila, žensky, tak to byla celá ona. Tak ráda všechno SHRNOVALA! Své vlasy, své myšlenky, své pocity. I Ellery se tomu smál a jako by ženám vůbec, ale vůbec nerozuměl. „To já se spíš bojím vlastních snů,“ přiznal se najednou a zaváhal.

„Mít strach ze snů?“ podivila se Ivana, které se snad nikdy nic pořádného nezdálo, jak mi aspoň vždycky ráno tvrdívala. „Ale jakých, panenka Maria? Z jakýchpak, Ellery?“

Rychle, krátce na ni pohlédl. „No, to je různé.“ Začal teď s rozvahou. Dokonce i přemýšlel, to už bylo co říci. „Včera se mi zdálo dokonce o vás dvou.“

"Ále... Nepovídej!"

„To asi jak jsem si večer předtím vzpomněl na to, že dneska přijedete.“

„Pochopitelně, no, to je od tebe hezké.“ Odmlčela se. „A co jsme v tom snu se Sandym dělali? Milovali se?“

„Hráli jste v tom snu karty, ale JAKO BYSTE TÍM SPÍŠ VYVOLÁVALI DUCHY, a já jsem k vám zvolna přicházel takovou dlouhou álejí a šlapal po švestkách, až jsem došel k vašemu kulatému stolku, a tu jeden z vás, asi jsi to byla ty, Ivano, pokývl, abych si tedy také přisedl, což jsem udělal. I když stísněně.“

„No, a dál?“

„Hráli jsme pak dál ve třech, ale až moc vážně, tedy na můj vkus. Bez smíchu a bez jakéhokoli odlehčení nějakou šťavnatou historkou třeba.“

„Ani se ti to moc nelíbilo?“

„Ani se mi to moc nelíbilo, ačkoli právě ty, Ivano, jsi neustále žvýkala párátka, což vypadalo docela komicky. Až tak filmově. Ne ale Buster Keaton. To spíš Marlen s cigaretou.“

„Dík.“

Mlčel.

„A dál?“

„Hrál jsem s váma teda pokra, ale stále jsem v tom snu čekal, nevím už na co. Až ses, Ivano, konečně zasmála, to asi právě nějaké kartě, já to ale nevím. Usmála jsi se ale určitě a já... Víš, dávalo mi pak v tom snu čím dál větší práci se soustředit. A nořil jsem se do těch vašich karet.“

„Ony byly naše?“

„Nořil hloub a hloub a jako bych vstupoval až dovnitř do jejich vějířů a jako bych se hroužil i sám do sebe. Propadal jsem se do hry jako do svého vlastního světa a vy dva jste se mi zatím kamsi vzdalovali. Však to znáte, ne? Každý vlastní svůj svět, ne? Vzhlédl jsem, v tom snu, i vy jste se otočili, vaše tváře byly ke mně namířené JAKO HLAVNĚ PISTOLÍ, ale místo střel mi vybuchly do očí dvě grimasy démonů, ano, dvě lebky bez očí, dvě řvoucí masky, ale bez hlesu, v tom snu. Dva obličejové chrlící po mně dlouhé jazyky svého pekelného ohně. A taková byla pravda světa.“

„Ale to je úplný nesmysl,“ řekla.

„A proč myslíš?“

„Ta Gorgona bych byla přece jenom já. Jenom ženský jsou dračice a ďáblové.“

11.

Ellery zmateně, unaveně zmlkl a Ivanina jemná dlaň se jenom na krátký okamžik ocitla na hřbetě jeho ruky. Píchlo ho to jako jiskra, byl jsem si jist. Elleryho její prsty očividně vzpamatovaly. Až natolik, že se po chvíli pustil i do jakéhosi reálnějšího vyprávění. „Slyšeli jste už vy dva někdy slova stříbrná maska?“

Klidně jsem se s Ivanou důkladně napili a zavrtěli jsme zvědavě hlavami.

„Neslyšeli. Jakpak ta maska vypadá?“ zeptala se svědomitě. Budeme ho muset pěkně vyzpovídat. Ještě toho v sobě schovává až příliš.

„No... Ona... Usmívá se, víte?“ vyrazil ze sebe Ellery zasněně.

„Aha! Jako měsíček. Na nebi hlubokém...“ začala zpívat.

„Visí v zahradě.“

„A kdepak?“

„Támhle.“ Ukázal. „Támhle tímhle směrem visí ten obličej na jedné svráštělé stěně.“ A máchl paží směrem do hlubin zahrady. „Visí tam - a zlověstně se usmívááá...“ A sám se v tu chvíli rozesmál. Hysterie? Snad. Protože se ihned i zlověstně usmál. NA TVÁŘI MASKU SMÍCHU, ALE MÉ PORANĚNÉ SRDCE SI ČASTO SAMÝM ŽALEM ZAHVÍZDÁ, parafrázoval onehdy Karla Hynka Máchu. Jeho obličej byl bledý a on celý nám s Ivanou najednou připadal jak bytost, která snad právě nedopatřením vypadla z některého brakového románu. Znal jsem jich... Smíš zůstat mrtev, například.

Sám ho napsal.

„Hele, nech toho, Ellery. To NENÍ strašidelné!“ ohradila se najednou Ivana, ale já pohotově ukázal na zeď vedle tikajících hodin: „Visela snad ta maska támhle, Ellery?“

Rychle, skoro se strachem přikývl. Stísněně se taky podíval na zeď. „Ano, ale sundal jsem ji.“

„Sundal? Ale proč? Pročpak?“ vyčítavě si ho změřila Ivana.

„Poněvadž...“ zablekotal. „Ne, nevydržel už jsem ten její pohled.“

„Asi jako můj?“ Vyvalila oči, povyplázla jazyk. „Me-dů-za... Usekni mi hlavu!“ Pak se potutelně se ušklíbala. „A KDEPAK je ta maska teď?“ zajímala se.

„Ona visí tam na chatrči, tam na konci zahrady,“ blekotal a máchl rukou, jako by chtěl odstrčit celou Lítickou krajinu až na samý konec světa.

„A kdepak jsi k tomu verku přišel? Snad ne na letošní pouti v Líticích?“

Podíval se na Ivanu přísně a tak velice vážně, až jsem se tomu pousmál. „Je to zvláštní příhoda a nebudete mi věřit!“

„Od kocourka Mikeše, máš ji od něj? Anebo od Pergly? A pak je ještě kočka Šklíba, ta z Alenky...“

„Nebudete mi to věřit,“ zopakoval prostě a vážně. V tu chvíli mi připadal asi jako nějaký starý Říman, nevím proč.

„Budeme!“ vyhrkli jsme společně a jak se říká: spontánně. S Ivanou jako jedněmi ústy.

„Ostatně, všechny tvoje příhody jsou HODNĚ ZVLÁŠTNÍ,“ dodala Ivana uštěpačně, a pak už jenom drsně sykla, což zaznělo až jako dominantní rozkaz: „No tak? Vyprávěj!“

12.

A Ellery nám svým charakteristicky starosvětským způsobem všechno vylíčil.

„Letos v létě už jsem tu bydlel a měl plné ruce práce. Psal jsem novou hrůzostrašnou povídku a jistý Howard Phillips Lovecraft se mi přesmoc mačkal do pera. Ale byl i dobrým vzorem,“ ušklíbl se sebeironicky. „Ta povídka se, tuším, jmenovala...“

„Zločinný život Ellery Harkinse?“ zasmáli jsme se.

„Ale kdepak, vy volové. Název zněl: Pod pavoučím stromem, a při psaní jsem většinou seděl zrovna támhle pod těmi hodinami“ A jak nám vyprávěl, představoval jsem si ty chvíle a dokonce jsem už slyšel tlumené skřípění jeho pověstného plnicího pera. Dostal ho od nás kdysi darem. A to skřípění se moc divně rozléhalo šerým pokojem.

„Psal jsem tedy krví a dával do toho jako vždycky celé srdce a můj příběh se tudíž zdárně rozvíjel,“ vyprávěl nám s mírným patosem Ellery. „Měl jsem z toho dobrý pocit, ale současně zůstával permanentně trochu mimo.“

„Mimo tento svět?“ hlesla.

Přikývl. „Jestli mi rozumíte. Tak jako vždycky, když píšeme. Tak jako každý, kdo něco tvoří. Tu se mi svět připomněl.“

„Vždycky se připomene, bestie.“

A víte čím?“

Ivana jenom sotva znatelně zavrtěla hlavou.

„Začalo to poškrábáním!“

„Čím že?“

„Takovým zvláštním svrběním na ruce a... PAVOUK! pomyslel jsem si. Psal jsem přece právě o pavoucích, ne? I když cizokrajných a obrovských... Podíval jsem se na svůj prst, ale nešlo o pavouka. Lezl po mně ohromný rezavý mravenec. Cvrnkl jsem do tělíčka, odletěl na tenhle koberec a skoro až ke kamnům, jenže to už mi uháněli po rukávu další tři. A další čtyři! Ulekl jsem se: COPAK UŽ JSEM STUDENÁ MRTVOLA? ŽE PO MNĚ TAK SAMOZŘEJMĚ PUTUJÍ? Víte, štítím se hmyzu. Trpím arachnofobií. Prudce jsem tedy vstal a... Tak vida, přece žiju! pomyslel jsem si přitom. Vlastně jsem se přímo vymrštil, a to s takovou razancí, že tato thonetka odletěla až tamhle pod hodiny. Ale stejně bylo pozdě. Po celém těle se míhali. Oni. Oni. Rezatí mravenci. Div jsem z toho nekřičel.“

„A nepřeháníš trochu, Ellery?“ svažila Ivana čelo s nedůvěrou. Už ho znala.

„Nenadsazuješ, jak je tvým zvykem u čaje?“ dodal jsem s matným pousmáním.

„Hele, nementoruj! Přesněji řečeno se ti mravenci rojili v takovém pásu,“ pokusil se přehánění napravit, „který se táhl od špičky mé levé boty až po okraj pravého rukávu, tohohle, a byla to jenom náhoda, že mi nikudy nezalezli i pod šaty, malé bestie! Proudý a proudý tělíček, rozumíte? Po mně se ubíraly jako po dálnici a jak jsem byl zabraný do práce, prostě jsem je včas nezaregistroval, ačkoli sta a sta drobných nožiček rytmicky se přilepovalo ke tkanině. A zase odlepovalo. Brr. S odporem jsem je setřásal a běžel pro nějaký spray a nemilosrdně pokryl podlahu bílou pěnou. Ano, vraždit hmyz je tak snadné a ti umírající mravenci se z pěny vzpínali jako dodělávající koně po nějaké nerovné bitvě, a tak i skončila jejich marná válka s titánem.“

„No, a dál? Nenatahuj to!“

„Objevil jsem vzápětí celou silnici. Zrzavě se táhla po podlaze, potom koutem tohoto pokoje, škvírou pode dveřmi a dál. Spodním rohem chodbičky. Šel jsem podle té jejich

výpadovky a jako krutý, krutý obr jsem ty tvorečky masakroval. Ubíhali dál jako o závod, ale nebylo jim to moc platné. Vyšel jsem vraždíc z domu a pokračoval sadisticky a jako hypnotizován a ta rezavá páska vedla po vnější zdi a já se ubíral podle ní a ničil a ničil drobečky. Obcházel jsem bezděky dům, jako ve snu, anebo to byl opravdu hypnotický sen!" rozpřáhl vzrušeně paže. „A ten odporně žijoucí pruh doopravdy MAGICKY OBEPÍNAL celou tuto barabiznu a...Víte... Bylo to tak divné!"

„Čím?“

„Bylo to jako rituál. Rituál, ke kterému mě donutili za cenu vlastních životů." Zasmál se, ale Ivana se naopak zasnila. Nadšeně vzhlédla a v tu chvíli vypadala ještě půvabněji a přitažlivěji než kdy jindy (i když nechci přehánět a vy jste stejně už staří).

„Byli jako nějaký zrezivělý řetízek OSUDU. Jako pásek vyslaný ke mně z vesmíru. Připadalo mi to takové. Kosmické vlivy vhodné k tomu, aby spoutaly mou až dosud příliš svobodnou duši. Svobodnou a tím i nebezpečnou, rozumíte mi?"

„Rozumíme, Ellery. Aby tě ještě neoženili!" poklepala si Ivana kotníkem na levé koleno. Díval jsem se jí na nohy a poslouchal, co řekne.

„Ne," namítl prostě. „Šlo tu o víc. Šlo možná o to, aby mě pomyslně spoutali zrovna ve chvíli, kdy bych už díky trpělivému a soustředěnému psaní připadl na nějaké strašlivé tajemství přírody i vesmíru, které ale musí zůstat neodhaleno."

„Ale-ale, Ellery!" pousmála se Ivana. „A nedramatizuješ to přece jenom zase až příliš?" Měla hebce světlounké vlasy, tak hrozně jemné, a vždycky mi připadala až jaksi zoufale krásná. Ano, zoufale. Možná i pro něj to tak bylo. A krásný snad může být i příběh, nicméně já a Ivana jsme dobře věděli, že nadsázka a přehánění naležely k trikům, které měl náš přítel ve zvyku přímo nadužívat. I proto padala jeho díla tak často do dětských příhrádek anebo rovnou do poliček s brakem. Pokračoval ve vyprávění na povrchu nevinně, ale se světýlky v očích: „Postupoval jsem těsně podle opadávající zdi a systematicky kosil řady, řady těch rezavých bojovníků. Najednou všichni zbylí zmizeli v díře. Důkladně jsem tedy i otvor zanesl kaši a mrtvolky jenom přšely ke špičkám mých bot, to mi věřte." A stal se krvelačným. „Mohl to být docela dobře konec světa. Pro ně. Jenže PAK jsem si všiml, že z jiného místa zdi vychází ještě i další živý proud a ten se hemžil směrem OD DOMU a mířil do HLOUBI zahrady."

„Ale..."

Ellery si přešel rukou po čele. Zarazil se a já... Měl jsem ho takhle nejradši. Dívali jsme se na něj s Ivanou přátelsky a stále jsem byl přesvědčen, že jako obvykle dramatizuje banalitu. Někteří spisovatelé už jsou takoví. Z komárů velbloudy, a ty pak surově a zaživa protahují ušima jehel ze šicích strojů a bohužel i ušima dívek a ještě se pohoršují a dušují, že právě "toto" není nic jiného než ta jediná a pravá a umělecká pravda. Mrkl jsem se opatrně na Ivanu, ale tvářila se dost zaujatě a dlaně jí volně ležely na stehnech. Nadále poslouchala, což už dneska mladí neumí

Ellery se pousmál, jenže jaksi pochmurně: „Víte, bylo to v poledne. A všude okolo mne panoval těžký, řekl bych až mrtvolný klid. Něco jako ticho před bouří, něco JAKO POLEDNE NA HŘBITOVĚ. Znáte, ne? Taková tichá hrůza. A to na mne, na mou duši, moc a moc zapůsobilo. MAGICKÁ MOC MÍSTA. A zahrada je hrozně zarostlá a hluboká.“

„Hluboká?“ zopakovala pochmurně Ivana. „Urychli to, Ellery, ano?“ Přikývl. „Zacílil jsem proud ze spraye i na tuto novou mravenčí stezku a pustil se zahradou podle ní. Co dál? Obklopily mě přízraky. Lesní stromy. Upíři. Max Schreck. A po chvíli chůze jsem se už docela ponořil do věčně zvlhlých houštin náležejících vlkodlakům. Ta zahrada je vám opravdu úplně zanedbaná, víte?“

„Když je neokopáváš,“ odbila ho. „A dál?“

„Jak jsem se tak prodíral mezi keři, vysoká tráva mi pojednou dosáhla až do pasu a zaživa mě pohřbívala, šimrala. Pomalu, ale pak rychleji a rychleji. Jako ti mravenci. A byla tak seschlá! Tak MRTVOLNÁ. A ten jemný pach a dech stvolů. Pod nohama mi hrubě praštěly uhynulé, ulámané větve, tak černě stočené a pavoučí, zatímco jejich prozatím živé sestry se mi pokoušely vydloubnout oči z důlků. Naštěstí marně. Ještě jsem viděl, i když příšeří bylo nazelenalé jako tůň. Tak podobně si představuji ovzduší pralesa v povodí Amazonky. Pronikal jsem hloub... a hloub... a byl vzrušený a ani dusno skleníku mě nezastavilo. ODBILO POLEDNE ÚDĚSU. Tu rezavou pásku jsem jako zázrakem pořád rozeznával pod botami a likvidoval jsem brutálně veškerý čilý pohyb na ní. Proč ale vlastně? A proč jsem šel stále dál? Nevím. Už nevím - a všechno bylo jako v mlze a snad jsem si ani nevšiml, že během toho bezuzdného vraždění sestupuji hloub a hloub do litécké úžlabiny. A víte, nikdy jsem tam předtím ještě nebyl. Nikdy tak daleko. A nikdy až tam NA KONCI.“

Dívali jsme se na něj.

„Anebo snad byl? Zatrulo mi. Ne! Leda ve snu. Ale ve skutečnosti? Nikdy. Potom jsem došel AŽ TAM DOZADU, ale ještě nebyl konec. A byl tam už vůbec někdy někdo? Šel jsem a

jako by se tou neproniknutelnou, mdle ztěžklou vegetací přede mnou ještě nikdy žádný jiný jiný Livingstone neprodíral. Oněmi místy. Jo. Tak podobně mohl zmizet i legendární plukovník Fawcett! I o něm jsem zrovna nedávno něco psal, ale teď byl daleko. On i stůl. Daleko. Zdálo se mi, že snad sestupuji až do nitra země. Burroughsův Pellucidar a já v pitomé roli prvního objevitele a dobyvatele a já jako nálezce NEZNÁMÉHO SVĚTA, SVĚTA TAM ZA HOUŠTINAMI.

Ale nebylo to k smíchu, věřte mi. Cítil jsem i smrtelně vážné okouzlení zvědavého chlapce, skoro už zapomenuté. Měl jsem pocit, že zůstalo pohřbené za hračkami - a ono zatím... Znova přišlo. A vevalilo se do mne jako se valí krev do žil, můj bože. Bylo tady. Zase. A O TO ŠLO.

Ale jen díky mravenčení jsem tady, pochopil jsem najednou. A jak se mi zítra bude psát! Tedy... Vráťm-li se vůbec.

Zároveň jsem totiž pojednou pocítil i jakousi těžkou a jako by až hnilobnou sklíčenost, nebo jak to jinak vyjádřit? Snad tu tíseň vyvolal všudypřítomný zápach tlejícího listí, které se rozpadalo přímo pod mýma nohama? Kdo ví. Šel jsem prostě dál po tom listí a za mravenci a pravěkem, v přítmi a trní jako poloviční slepec. Vliv prostředí na mne byl ale příšerný a věděl už jsem to. Přesto... Kupředu! Upíral jsem zrak na zem, abych i co nejpřesněji zasahoval a vraždil NIKDY NIKDE nekončící proud života, a jak jsem byl skloněn, ani jsem si nevšiml, že stojím před nějakou zdí. Totiž... U STĚNY CHATRČE. Té chatrče tam vzadu."

„A dál?" broukla už skoro mechanicky Ivana.

„Zrezivělá, živá stuha u mých nohou se zničehonic lámala a stoupala vzhůru po té zdi a po mechem pokrytém, zelenkavém prkně. Stál jsem u chatrče děsu, jako by se nechumelilo, ale pak... Ne! Opařilo mne to, ten pohled, protože ve výši mých očí VISELA NA ZDI USMÍVAJÍCÍ SE TVÁŘ.

13.

Vtom došla i protimravenčí pěna. Divné. A jako by mne sem tito mravenci z kosmu přilákali schválně. Ledový mráz se roztočil kdesi okolo mé páteře a ve spirále bolesti dotkl se ZVNITŘKU i veškerých konečků mých prstů. Také na nohou... A běda, ta maska až příliš dokonale napodobovala lidský obličej. Jenom jsem ještě nevěděl čí?

Ale copak se koukám na nějaký posmrtný odlitek? Ne. Místo bělostné sádry se na mne přece se zdi usmívalo bělošedé stříbro. Vypukliny masky plasticky vystupovaly ven do zahrady, úplně všechny, a přestože byla tak světlá, napadlo mne: Ztělesněné peklo.

A napadlo mne: Plastický je i chichot. Měl jsem opravdu tak hrůzný dojem. A že se to na mne dívá. Že se to mnou živí. Ale kdo vlastně? Upír této zahrady? Upír mé vlastní podstaty? Kdyby tam byl, musel by ovšem zůstat jaksi zarostlý až do samých hlubin toho hniječícího dřeva. Ale viděl jsem dobře a do prostoru by se šklíbily netvorovy rty a nos i víčka a vypouklé tváře. I jeho oči. I když... Ne. Místo očí zely v masce otvory. Mravenčí proud se před nimi rozštěpoval. Část říčky mizela v ústech – asi jako nějaká odporná pochutina - a zbylé dva proudy se čile nořily do obou očí. Hotový Salvador Dalí.

Stál jsem jako moucha ubohosti před tím obrazem. Osaměle, němý, až po pás ve vysoké trávě, a ta se bujně vlnila, ale nezdálo se mi, že by se mezitím zvedl vítr. Taky divné. I ticho bylo naprosté a já... Civěl jsem na MASKU jako z nebe spadlý a ne, já neměl až do té chvíle ani tušení, že by se v zahradě NĚCO JÍ PODOBNÉHO nalézalo. Pronajal jsem ten dům od starého krejčího, který potom odcestoval do Panamy, a teď jsem tu stál jako u vidění. Úlekem pozbyl jsem najednou veškerou naději, ale i nenávisť k mravencům, a na chvíli jsem dokonce zapomněl na podivný řetízek jejich těl, který jako oprátka už dávno obepjal dům toho krejčího, chci říct můj. Východisko oprátky, která byla i lasem, existovalo přitom právě tady, v ÚSTECH STŘÍBRNÉ MASKY, která snad připutovala z vesmíru. Stál jsem tam a najednou dával za pravdu i známé teorii, podle které jsou mravenci jenom součástkami jediného, zato však úděsně mocného organismu, a překonal jsem v tu chvíli vrozenou arachnofobii, klidně natáhl ruku a CHTĚL sejmout masku se stěny. Tu se to stalo! Jako by zahradou zazněl tenoulinký hvizd.

Poprvé.

14.

Tráva se vzdula. Anebo to byl přelud? Za OKNEM CHATRČE se rýsovala nejasná silueta. Čeho, čeho? Podíval jsem se lépe. Viděl jenom staré pavučiny. Bylo to divné poledne.

Ale pokračovalo ještě divněji. Pavučiny splývaly z okenních rámců a tam vevnitř se zdály být pokryty mnohaletým nánosem prachu. Na náměstí ovšem najdete sympatičtější prach. Tenhle byl zvětralý a patřil démonům. Ale na mně ještě neležel, a tak jsem rázně přikročil k činu. Ke zdi. A vrazil jsem šeredě prsty do očí. Do úst. Jako bojovník s neznámem.

Ublížil jsem v tu chvíli bezdůvodně stříbrné masce.

Mělo se mi to vymstít.“

„A jinam to nešlo? A co dál?“ zeptala se Ivana takovým tónem, aby rozrušeného Elleryho povzbudila. Což on, pravda, často potřeboval.

Řekl: „Následující můj úděs byl tichý a pro mne úplně nový. Prazvláštní a jako by varovný hvizd zněl dál, ale zanikal již... a zanikal, jako v té naprosté hlubině zahrady, anebo spíš nějaké zahradní studny.

Anebo se mi už od počátku jenom zdál? Možná. Ale někde v uchu mi rozhodně něco stále a vytrvale zvonilo, víte, asi jako by na mne kdosi intenzivně vzpomínal.“

„Asi jsem to byla já. Anebo Sandy. Vzpomeň na tu pravou - a vždycky takové zvonění přestane,“ zarecitovala skoro Ivana, ale jen tak potichoučku a najednou jako nějaká pokorná pavoučice.

„Na tu pravou? Ivano, já v tu chvíli dokázal myslet už jenom a jenom na masku. Hypnotizovala mne. Díval jsem se do ní jako otrok. A ta tvář byla TAK jemná, tak lesklá. Bože můj...“

„Uklidni se,“ upokojila dramatičtější věcně. „Byla to prostě tvář.“ Vstala, už ji asi začínal bolet zadek, přecházela se založenými rukama po pokoji a pravděpodobně litovala, že se právě předevedčím „navždycky“ vzdala kouření.

„Dál? Povídej.“

„Na povrchu masky se nedokázal zachytit ani jediný mravenec. Ani jediný z magického proudu. Držel jsem ten hrůzný obličej najednou v ruce, obrátil ho, jako bych se chtěl podívat na nějaké šlachy uvnitř, nevím, a s odporem jsem upustil tu věc do trávy. Vnitřek hrozně tváře byl doslova vystlán živými mravenci a jejich velikými bílými larvami.“ Odmlčel se.

Ivana řekla: „Taky někteří lidé nosí na tváři celý život neviditelné závoje. Obličej jiných bláznů jsou zase takhle vystlány. Zevnitř.“ Filozofovala, ačkoli byla půvabná. Smrtící kombinace! Mudrovala, jak bylo už jejím zvykem, ale Ellery nereagoval. Řekl: „V masce snad sídlilo celé mraveniště. Královna a její štáb. Centrála energie. Světa.“

„Aha.“ A moc mu asi nevěřila. Já taky ne. Pokračoval těmito slovy: „Pak jsem se podíval na stěnu, kde maska předtím visela, a na mou duši, uviděl jsem malinký otvor. Jako pro blechy. A zrovna jako prve tady doma ve zdi. Co se dělo tam? Živoucí proud křehkých tělíček se do té díry dál a dál a nerušeně propadal. Cesta tedy ještě pokračuje.“

Pomyslel jsem si to. Lezli dovnitř. Tam do nitra chatrče. Mám vstoupit jako otrok za nimi?

„Šels?“ vyzvídala Ivana. Zastavila se.

„Šel. Ale co mne tam čeká? ptal jsem se. A neměl ponětí, jenže přijít na kloub neznámu tajemství jsem chtěl a musel, to snad oba uznáte.“

„Já na tom, Ellery, nic tak tajemného nevidím,“ posadila se. „Nevíte, jak dopadl hokej?“

Asi ji nevnímal. „Ještě předtím jsem ale znovu věnoval pozornost odmrštěné masce. Klidně mi odpočívala u boty. Kukly se zčásti vysypaly do trávy, pár mravenců se ale najednou vrhlo na mé kalhoty a hbitě šplhali. Jiní okolo po stéblech. Všecky jsem setřásl a do stříbrného obličejce s chutí kopl. Tumaš, hnuse! A znovu, už jen zlehka, abych masku zbavil obyvatel a mohl ji znovu bezpečně uchopit. Pokusil jsem se o to, když...“

Výsměšně se na mne usmála strnulými rty.

15.

Aspoň mi to tak připadalo. V úplném děsu jsem odvrátil oči a ty viděly znovu pavučinové okno. Vteřinu, dvě jsem váhal a potom čelo přitiskl na skleněnou tabuli, i když divně šupinatou. A díval jsem se skrz. Skrz to sklo, skrz ty cáry rozedraných pavučin... a něco tam stálo, něco pitoreskního, přibližně uprostřed té místnosti. Ale co to je? Co...?

Zničehonic se mi vrátilo zvonění v uších. Sílilo. Přepadl mě taky zvláštní pocit, jako by se to zvonění začalo rafinovaně přemísťovat z nitra mé vlastní hlavy až někam do středu čela a čelem do studeného skla a tou tabulí právě TAM DOVNITŘ. Už to ale nebylo zvonění.

Zase jen hvízdání.

A ne obyčejné. Ne takové, jaké vydáte lehce našpulenými rty. Chvěl se v něm jakýsi zlovorný rytmus a ještě cosi příšerně mi povědomého a známého. Co? Věci, se kterými jsem se setkal už vícekrát, ale vy dva jakbysmet. Bylo to i zurčení. Chvílemi potůček, ale NEBYL to potůček. Už-už jsem byl u pochopení, ale nepochopil. Ne, nedokázal jsem si původce zvuku vybavit a hledaje odpověď, díval se tázavě na tu stříbrnou masku a ona se... Ne, neušklíbla se jako piková dáma v té povídce, ale stále se kamenně usmívala a zlé rty modelovaly grimasu, která – a to najednou věděl – vládla zahradě a chatrči už od nepaměti.

Snad od počátku vesmíru. Ztvrdlá grimasa a úplně bez pohybu a jak jsem se tak na masku díval, hypnotizován stříbrem, jak jsem tam stál, až docela vzadu, až v hloubi té pustě

polední zahrady, tam u okna chatrče, po pás v trávě, která se co chvíli bouřlivě rozvlnila, jak jsem tam tak stál, přepadla mě konečně strašná, nevyjádřitelná hrůza a já se otočil a dal na šílený úprk tou zahradou s pomyšlením: Jen pryč, jen pryč od oné boudy hrůzy!

Ale jak jsem se rozběhl, ta tráva ožila a běda mi, rozvlnila se jako moře hadů, úponky se po mně bleskurychle natahovaly, jak mi aspoň připadalo, a strhávaly mě při každém skoku zpátky a zpátky a země, ta pode mnou snad sama utíkala dozadu a vlnila se jako létající koberec. A větve? Ty mne šlehaly po ramenou a po tvářích a zase útočily na oči, jako ti mravenci, kteří ještě před chvílí pronikali do očí obličeje na zdi.

Toho obličeje, který jsem ale stále pevně držel. Který jsem nepustil, který už byl můj. Otok. Aspoň jsem si to myslel. A já se zase stal uhánějícím zlodějem té zahradní masky, zlodějem v zahradě o polednách.

Ne, ani při tak zběsilém útěku mi nevyklouzla z prstů a pověsil jsem ji potom tamhle. Jako maskota, chápete? Dobyl jsem si tu masku na vlastní zahradě, tam až na konci, i když jako Pizarro Peru.“ Ušklíbl se. „A byla od té chvíle můj talisman.“

"Už není?"

Ellery Harkins jenom zoufale opokřčil rameny. „Zklamal jsem se v ní. Vkládal do té tváře něco, co za ní nikdy nebylo. Nějakou dobu visela na zdi, ale nedělalo to dobrotu. Dokonce ani ne hodinám." Přejel si rukou po čele. „Zastavovaly se. Od té doby se mi nebylo dobře. Děly se tady divné věci, tak jsem masku nakonec radši sundal a odnesl." Unaveně zmlkl.

16.

„Cože?“ zeptala se Ivana. „Ty jsi tu masku nakonec vrátil zpátky?"

Ellery zkroušeně přikývl. Stísněně.

„Víte, měl jsem pocit, že bych ji měl vrátit tam, kam patří. To znamenalo jediné. VRÁTIT KLENOT ZAHRADĚ. Chatrči.“

„Dal jsi masku zase na stěnu?" vzhledla znepokojeně od konečků svých modře lakovaných nehtů. Elleryho zuby se křečovitě zahryzl do spodního rtu, jako by mu před očima defilovalo něco strašného. Snad ve vzpomínce? „Ivano. Nebudeš mi to věřit, ale nakonec jsem ten obličej zavěsil pokorně přesně na totéž místo, ze kterého jsem ho sundal." Chvíli bylo ticho. Chatrč rezonovala také v její fantazii. A její genius loci.

„Doufám, že ses při té příležitosti aspoň konečně podíval do té boudy dovnitř," zabručel jsem.

„Do hvízdající chatrče?“

Oba dva nás napjatě pozoroval. Byl jako šelma. Měl nás opravdu rád, anebo se nás víc bál? Obojí? Pro nás dva byl záhadou. Přítelem ale taky. Ivana proti němu seděla vzpřímená a hořela netrpělivostí. Nebo co je to s ní? O čem ona sní?

Chce už domů?

Dívali jsme se na Ivanu. Zřetelně opakovala: „No tak, Ellery. Už ses vůbec někdy podíval dovnitř do té chatrče na konci zahrady?"

"Ještě nikdy ne."

„A kdy tedy? Hm." Kousla se taky do rtu. „Kdy se to stane?“ Najednou byla zase velmi neklidná. On ale nerozhodný. Měl některé vlastnosti jinochů a nepochybně zdaleka ve všem nedozrál, i když zrovna Ivana se mu bezpochyby líbila. To jsem věděl.

„Jednou snad," zabreptal.

„Jednou?" vychrlila ze sebe. „A proč ne teď?" Nikdy neodkládala věci na zítřek, to už jsem věděl dávno. PROČ NE HNED? Aniž to Ivana tušila, vyřkla větu, která nikdy neměla překročit práh jejích úst.

17.

Ellery Harkins na Ivanu pohlédl skoro zděšeně, asi jako by ho nutila, aby připravil nějakou složitou polévku. Anebo dívku o panenství. Díval se na Ivana a ona své vlasy nosila obvykle rozpuštěné, ale ten den byly opravdu dlouhé a snad ještě hebcí než pavučiny na bocích hvízdající chatrči. Její boky měly ladnou křivku a disponovala hlubokýma očima. Každé se zdálo být jako nějaká studna, z níž to možná taky hvízdalo. A muselo jí do nich snad cosi spadnout, ne? A vězet tam, až na dně. Prach to ale zaručeně nebyl.

Jaká Ivana vůbec byla? Proč je tu s námi? Málokdy doopravdy známe i toho, s nímž žijeme, a díval jsem se na ni. Měla pověst nejstatečnějšího děvčete v okolí, jak o ní aspoň psával Ellery ve svých příbězích, a honosila se tou pověstí už ve chvíli, kdy jsem ji našel... A když jsem se s ní seznamoval, nebyla dávno včerejší a hodně znala a jako já, ani Ellery z ní později nedokázal odtrhnout oči. Bývá těžké vzdát se pohledu. To aspoň psával do svých

braků, ale přece se jeho panenky nakonec zachytily aspoň ciferníku vyřezávaných hodin. Byla už skoro půlnoc.

Bledá skvrna vedle hodin se pitvorně šklíbila. Škvíra škvír pod nedalekou roletou ještě pitvorněji.

„Proč ne hned?“ zopakoval Ellery chraplavě. „Znáte mne. Nejsem strašpytel. Ale ani za boha živého bych teďka v noci nevkročil do své zahrady.“

Takového Elleryho jsem ještě neznal a musel jsem se napít. Kradmo jsem znova pohlédl na Ivanu. Jeho reakce na její výzvu byla přehnaná i patetická, zrovna jako předchozí vyprávění. Teatrální autor hororů, tak co byste čekali. Patřil do divadla. Do rozhlasu. Do kina. A co jestli to všechno jenom hraje a tahá nás za nosy? Přitažlivá Ivana si na ten svůj nosánek dokonce sáhla.

Taháš? ptal jsem se.

„Tak to by snad pro dnešek stačilo, půjdeme,“ řekla Ivana najednou.

Mlčel. Nezdržoval nás. Dodala: „ALE JASNĚ ŽE TO VEMEME OKLIKOU OKOLO CHATRČE.“

18.

Ellery v tichu postavil na stůl sklenici. „Ivano. Ne, to vás nesmí ani napadnout.“

„Už se stalo,“ odsekla. „Ostatně ti něco povím.“

"Ivano...“

Ucpala mu dlaní ústa. „Milánku, nepatřím mezi ty, které si nechávají všeset bulíky na nos. Tak zadrž. Mně je náhodou tato rádoby temná záhada dávno jasnější než měsíc. Chtěls nás vylekat. Anebo mi dokázat, že je něco na tvých teoriích o strachu, aspoň chloupek pravdy. Fajn. Okay. Ale pocity hrůzy, to bývají stejně jenom okamžičky. Víš? Nepřetrvají. Leda u dětí, to já znám, takže strach nakonec nikdy není silnější než zdravý rozum a bát se, je opravdu ukrutná hloupost. Kdepák! Na mne jseš zkrátka krátkej, holenku. Já se hned tak něčeho nevydělám. Mne jenom tak neopiješ rohlíkem, bambulo povídavý. Ro-zu-mě-no? A nezaleknu se rozhodně ani nějaké pitomé plechové masky.“

„Plechové? Ale ona je opravdu ze stříbra.“

Z jeho tváře jsem bohužel stále nedokázal vyčíst, zda si před chvílí vymýšlel a hrál s námi potměšilou hru, nebo zda máme brát groteskní vyprávění vážně. Vzal jsem Ivanu za ruku a druhou podal Ellerymu: „Měj se!“

Nereagoval - a Ivana mi stiskla rameno. „Moment. Přece jsem řekla, že se neleknu. Že se nepolekám nějaký pitomý stříbrný masky. Řekla? Řekla! Tak to i dokážu.“ Ještě pokračovala, víno jí asi stouplo do hlavy a ještě o coul výš než jindy. Chtěla to doopravdy vzít zahradou. „Hele, nech mne, jo? Tak půjdu sama.“

Objal jsem ji. „Ivano, pojďme domů, prosím. Už je pozdě.“

„Spíš brzy. Ach, Sandy, to by Viktor nikdy neřekl. On by se nebál, ale ty máš strach!“

Viktor Steinbach, to byl ještě jiný náš kamarád. Vtom jako by přímo za mnou něco zahvízdlo. Vyděšen, i když ne k smrti, táhl jsem Elleryho lásku (a svou) ke dveřím, když tu vstal.

Ivana se mi vymanila ze sevření. Nerudně řekla: „Pust'! Jestli si myslíš, že jsem se opila, tak to se šeredně pleteš. Moc dobře vím, co chci, a vždycky jsem to věděla. Já tam prostě musíme dojít.“

Paličatá, umanutá beranice. Ne nadarmo se narodila v sobotu dne prvního dubna.

19.

„Pánové?“

„Ano?“ Řekli jsme to skoro dvojhlasně.

Oznámila nám: „Stavte se třeba na hlavu, jo, ale já chci dojít pro tu zatracenou masku a odhalit tajemství vesmíru a hvězdných válek.“ Následoval smích.

Podívali jsme se na sebe. Hm. Tuhle kytku asi nebudu muset konejšit. „Dobře, Ivano,“ řekl jsem. „Dobře, král Dobře a ať je tedy po tvém a nemusíš se ihned rozhořčovat. Vezmeme to tedy domů okolo chatrče a poohlédneme se po stříbrné masce, která nepřináší nic dobrého. Máš to mít, tu výpravu do lesů.“

„Do zahrad. Jenom do zahrad.“

Rádoby srdnatě jsem se rozesmál, ale ve skutečnosti ve mně poskakovala jako pingpongový míček dost mrňavá dušička.

Ellery zatím odevzdaně přešel k psacímu stolu a na mou duši, byl ve tváři bledý zrovna jako skvrna nad jeho hlavou. Připadali jsme si s Ivanou jako v jeho románu. „Jdeme,“ řekl.

„Ne, tak to neuděláme. Uděláme to jinak, pánové. Rozdělíme se. Ty tu na mne, miláčku, počkáš s Ellerym a já si zaběhnu travou k chatrči. Sama.“

„Sama?“

„Sejmu se stěny masku, zanechám jako důkaz bobříka odvahy otisky prstů na prkně a neocitnu-li se zásahem vyšší moci na žádném prkně sama, zase se k vám vrátím.“ A překrásně se usmála. "Už se těšíte?“

„Jistě, ale...“

„Neboj, Sandy, žádný strach. Živá, zdravá a neporušená.“

20.

Sledoval jsem Ivanu sklesle. Ne, nešlo to vyhrát. Byla až zoufale štíhlá a zoufale klidná. S rozpaky jsem hleděl do jejích zvláštních očí a zase už pošetile přemítal, co to v nich jenom leží, když ne prach? A které vzdálené země? A kde se za těma očima a kde pod tím jemným čelem se asi líhnou mravenci jejích střelených nápadů? Ne, nechápal jsem tu věc ani trochu. Vtom přistoupila těsně k Ellerymu.

„Možná to jen tak uděláš – a ani tam nedojdeš,“ vyhrkl.

„Dojdu, pse. Nechci vás balamutit. Platí?“

„Tak fajn.“ A zamyšleně jí podal ruku. Vyrazila.

Chtěla se okolo mne prosmeknout a jít ven do tmy, ale zachytil jsem ji, tedy aspoň za konečky vlasů a prstů. „Poslyš, Ivano, nechod' tam, prosím tě. Já ti tu tvou odvalu věřím, a to úplně, ale... Už to stačí. Ne? Nesmíš se vystavovat žádnému nebezpečí.“

Očividně nechápala, o jakém nebezpečí blábolím. Nutno říct, že jsem to úplně nechápal ani já. Zato instinkt...

„Čekám snad miminko?“

„Zatím asi ne.“

„Vidíš. Takže tvoje chyba. A copak tě tady Ellery svýma historkama opravdu tak vyděsil? Bylo na jeho zážitku u chatrče snad něco nadpřirozeného? Náš přítel má jenom chorobně bujnou fantazii - a to je to celé. Vidí přízraky zahrad. I na plochách, kde rostou samé konvalinky. To jistě přijde vhod u psacího stolu při vymýšlení napínavých povídek, anebo při popíjení s přáteli a tlachání, ale v normální skutečnosti to nemá místo. Psaní hororů a detektivek, to je jedna věc, ale svět okolo nás je věc druhá.“ Přejela si hranou dlaně po

obnažené paži. „Sandy, počkejte tady. O mne se nemusíš bát. Už nikdy. Ani dneska tedy ne.“ Pootočila se k Ellerymu: „Nic ve zlém, brachu, ale skutečně si myslím, že SVOU chatrč děsně dramatizuješ.“ A mířila ke dveřím. „Zítra ráno za světla," ušklíbla se s lehounkou ironií, „se tam, Ellery, odvážíte i vy a můžeme dát masku podruhé zpátky, pokud se tedy domníváte, že TAM TA STRAŠNÁ HLAVA má strašit komáry a mravence až do soudného dne."

„Já si myslím, že má!“ Ellery se najednou zdál být docela klidný. Jeho tvář se zase stala obličejem dlouholetého hráče pokeru a mně se vybavil ten jeho karetní sen o mně a o Ivaně. Ne, nikdy jsem se v Ellerym docela nevyznal a toho osudného dne po půlnoci už vůbec. Ani trochu.

Byl pokladnicí vnitřních záhad.

21.

„Stejně mám o tebe strach," zachytil jsem u dveří svou lehounkou Ivanu, „a nepustím tě TAM samotnou."

„Budeš muset!" Pak se ale kratičce zamyslíla. „Jinak je mezi námi konec."

Nemyslela to vážně, ale neznělo to pěkně.

"Počkej, ty hloupá. Já tam chci bojovat s tebou!"

„Vy-lou-če-no! A nebude s čím bojovat"

„Nemluvím teď o přízracích. Co když se tam usídlili nějakí kriminálníci. Anebo tuláci?"

Na to odpověděla sprostě.

„Ale proč tam nemůžu jít s tebou, Ivano? Pročpak ne?"

„Copak jsme neposlouchali Elleryho? Co to vykládal o lidských zkušenostech se strachem? O lidech, kteří v životě neprožili SKUTEČNOU, pravou hrůzu? A kteří se nikdy nedostali do situace, kdy by se chvěli strachy, hrůzou docela sami uprostřed cizí, neznámé zahrady. Kteří by stáli tváří v tvář NĚČEMU, co se vymyká všem dosavadním jejich zkušenostem, a odkázáni jenom sami na sebe? Sandy! Já si to chci zkusit. Jaké to je.“

„Lepší než sex to nebude.“

Neodpověděla hned. „Před chvílí jsem se mýlila, když jsem tvrdila, že už jsem poznala strach. Ano, jistě, poznala. Pochopila jsem, co je bát se o tebe. Tohle bude něco jiného!"

„Horšího. Někdo tě může pořezat.“

„Nejsem úplně neozbrojena, jak asi víš. A uvěřila jsem, že existuje i jiná hrůza, než ta obvyklá. Prapůvodní hrůza... a živočišná. Jak tu před vámi stojím, nejsem si jistá, jestli už vím, o co při ní jde. Víš? A tak to chci zkusit!"

Musel jsem se chvílemi chtít nechtít dívat i na Elleryho. Bože! Už nejen poker face. Vždyť on se nám smál. I když skrytě. On Ivinku dostal. ON JI NAČAPAL. Anebo se pletu? Stál tam a jaksi flegmaticky se před sebe díval, aniž ale bylo jasné, zda nám vůbec naslouchá. Daleko pravděpodobnějším se mi zdálo, že už v duchu už zase splétá pošetile fantaskní horor. Ostatně, nebylo možno mu nic vyčítat, protože podle všeho žil jenom z honorářů. To já byl poštovním zaměstnancem. On už dávno ne.

22.

Když Ivana domluvila, odhrnula trochu teatrálně své hebké vlasy z čela a v nepřímém osvětlení vypadala jako vždycky ještě přitažlivěji. Díval jsem se na ni a dobře věděl, že od jejího rozhodnutí ji nemůže nic odvrátit. V tom byla jako Hitler. A vždycky to s ní takové bylo. A tak si půjde a tam kdesi uprostřed zahrady ji TO tedy POTKÁ.

To potká.

Tam kdesi uprostřed mé hlavy mi ale nepřestávala zvonit Ivanina slova pronesená s TAKOVOU jistotou. „Bát se je hloupost a není čeho a není proč..." A nemáme důvod obávat se ani minulosti, ani přítomnosti, která neexistuje, a snad ani budoucnosti.

Tedy až dokud nepřiletí raketa, pomyslí jsem si a znovu pohlédl na Elleryho. TO ON IVANU OVLIVNIL! blesklo mnou. Možná že záměrně. A stál mezi námi. Jako mrtvý mezi dvěma živými. Stále ještě velmi klidný, ale velice bledý. Až když opravdu domluvila (howgh), hnul se. „Nechceš si to, Ivano, ještě rozmyslet?"

Přál bych vám slyšet jeho tón. Jak jen byl na oko (anebo opravdu?) spořádaný. Ale já to už věděl jistě. On ji ve skutečnosti nechce varovat. To PROTO nás pozval. To proto teď nezní jeho slova ale ani trochu přesvědčivě!

Teatrálně řekla: „Já nikdy neměním svá rozhodnutí, Ellery. A to ti Sandy dotvrdí!"

„No..., jak tedy myslíte, markýzo.“

Kromě toho lhala.

„Tady je baterka!" uslyšel jsem pak jako ve snách Elleryho stále vstřícnější hlas. Páni! Už byl tedy připraven! Určitě se jenom dělá tím prost'áčkem.

Ivana se baterky chopila jako pistole. A lačně. Chňap. Chtěla vzít za kliku, ale já jsem vzal za kliku: „Nejdřív já.“ A oba jsme vyšli ven.

23.

Vyšli jsme ze světla do tmy. Obklopila nás noc. Stáli jsme na zápraží a vzduch byl nasáklý pachem tlejícího listí. Oblohu zastíraly nehybně kalné mraky ututlaného, ale zlověstného smíchu. ZLO EXISTUJE, tak kalná byla jejich pravda. Zlo. Ta zkalená protiváha Pána Boha. Najednou jsem o něm věděl docela jistě, v tu noc. A prsty větví se takřka dotýkaly našich tváří, protože dům se chvěl v obklíčení stromů. JAKO BÝVAL OBKLÍČEN I MRAVENCÍ Z KOSMU.

Dívali jsme se do tmy a nejasná stezka mizela v mokvajícím tunelu, jehož stěnami byla na počátku ostřice, ale dál už démoni. Keře zahrady se ani nepohnuly. TADY VENKU bylo najednou VŠECHNO JINAK. A že jen malé děti se bojí tmy? Ne, nestáli jste nikdy na mém místě. S Ivanou. Slova, která jsme ještě před chvílí vznosně pronášeli v teple, tady venku už v našich vzpomínkách neobsahovala ani špetku ironie. Naopak získala váhu a chrabrá (že prý) Ivana se ke mně přitiskla.

Cítil jsem, jak se chvěje. Opravdu. Taky Elleryho domek nějak mravenčil. A co on? Byl opravdu taky tak usedlý?

„Vidíš? Přece máš strach," řekl jsem nezávazně.

Zavrtěla půvabně hlavou a mezi tlející listy pronikla sladká vůně jejích vlasů. „Ani trochu. Jen mi je zima." Choulila se. A já si vzpomněl na Perglu.

Kde asi loví? A co? A kdo uloví Ivanu a proč se nám Pergla jemně neotírá o kotníky?

„Zima? Tak pojď zpátky! Jedeme domů, Ivano, já tě mám strašně moc rád, i když o tom skoro nikdy nemluví. Nikdy tě nepustím do té prázdnoty.“ Líbal jsem ji, snažil se ji za každou cenu přivést k rozumu, ale toho se obvykle dosahuje právě opačným způsobem. Už jen vím, že mi na rozloučenou řekla: „Já tě mám taky moc ráda, Sandy, ale pochop, tohle si musím zkusit. Už jsem se rozhodla a vždycky bych si připadala jako zbabělec a sotva bych dokázala položit věneček k Foglarovu hrobu.“

„Aha.“

„A podívat se vynálezci bobříka odvahy do očí.“

S těmi slovy se mi vytrhla a hup a skok, Ivana seskočila do trávy jako srna a tráva jí sahala až po kolena. A já: „Ale dál to bude perné!“

Odcházela. Tam dál se v travách utopí, ale baterku svírala pevně. Mířila přímo do nitra zahrady a rychle se od nás vzdalovala. Běda. Něco tím končilo. Náš vztah snad ne. Tušil jsem spíš nastávající konec Elleryho literární tvorby, ale nechápu proč...

24.

Zvuky Ivaniných kroků šustivě zanikaly v tichu podzimní noci. Stál jsem v osvětleném obdélníku dveří a smutně se za krásnou dívkou díval. Krásná jako z Poea, napadlo mne.

Ale toto nebyl Poe, toto bylo melodrama. Díval jsem se za ní ale jako pitomec. Kdyby mne jednou opouštěla, vypadalo by možná dost podobně. Bude vypadat.

A co milujeme, o to se bojíme. O co se bojíme, chráníme. Ivanu jsem najednou nechránil. Že prý nesměl. Ale proč jsem se nepostavil její vůli?

Odešla, a prý že to bude na chvíli. Na chvíli. Chvilé někdy trvají léta. Správně jsem to tušil. Ale u obrovského trnkového keře se ještě jednou zastavila a ohlédla. „Nebojte se, vy dva. Budu taky zpátky jedna dvě.“

Umíráček by nezazněl méně vesele, než ten čistě zvonivý hlas. Zmizela. Tam za tou trnkou.

UŽ BYLA V ZAHRADE. Tu větu do mne vyšívaly větve stromů. Ale v zahradě tmy a tlení. V zahradě skrytého zla. Otočil jsem se na patě a vešel zpátky do domu. Ellery seděl strnule na obvyklém místě, to jest přímo pod vyřezávanými hodinami, a na mou duši: horečně psal.

Vůbec můj návrat nezaregistroval. Vedle jeho ruky stála nedopitá sklenice. Posadil jsem se k jídelnímu stolu a to znamenalo i před malou rybí kostru, ale jediný pohled do štěrbiny pod roletou mě zase rázem postavil na nohy. „Ellery!“

Zůstával klidný. Psal - a psal. Až se hory zelenaly. „Když nepracuji, necítím že žiji," jak říkával Jules Verne. Ušklíbl jsem se. A myslel radši na Ivanu. „To popisuješ její útrapy? Nezapomeň na skřípec. A kde je Pergla?“ Jeho kočka a Ivana mi ve snu splynuly a staly se na chvíli jedinou pružnou bytostí. TŘEBA SE ZROVINKA POTKALY! blesklo mnou. TAM NĚKDE V TRÁVĚ.

Anebo to PRVE na parapetu nebyla kočka?

25.

Začal jsem neklidně přecházet po místnosti. Jako prve Ivana. Chodil jsem sem a tam a koberec vcelku dokonale tlumil ty kroky. Jenom Elleryho pero skřípělo. Hodiny tikaly. Několikrát jsem k nim netrpělivě vzhlédl. Od chvíle, kdy se nám Ivana vytratila, neuběhlo ještě ani pět minut, ale už mi připadalo, že čekám hodinu. Čas ubíhá různě.

Znova jsem si uvědomil, jak mi na Ivaně záleží. Ne. TEPRVE TEĎ mi to poprvé řádně došlo. Až teď, kdy je Ivana v nebezpečí. Tuláci... Zloději... Vrazi... V chatrči... Strnul jsem.

Stál jsem sklesle. Vše, co lásce překáží, ji prý posiluje! Nevím. Najednou mi ticho domu ztěžklo. A ještě houstlo. Všiml jsem si znovu Elleryho, protože přestal psát. „Kdy už si koupíš počítač?“

Neodpověděl. Už mne hodnou chvíli pobaveně pozoroval a já bloud již zase škobrtavě přecházel. Pak jsem se ale vztekle zastavil: „Tak co? Spokojen?“

Ellery Harkins byl nepochybně snílek a samotář. Jistě i trochu divný patron, ale nikdy jsem ho nebral s představou, že by mohl být i výrazněji nezodpovědný anebo přímo nebezpečný. Stál jsem tam a díval jsem se na něj. On sotva znatelně pokrčil rameny. Usmál se: „Bude to pro ni zajímavá zkušenost.“

Neřáde! V jeho srdci nemohlo být více citu než ve dvaceti krychlových centimetrech plsti. Věřil bych tomu, kdybych se už několikrát v životě nepřesvědčil o opaku, například právě tehdy v Karákorámu. Neprůhledný Ellery vstal a požitkářsky se protáhl, právě jako teď někde kočka Pergla. Opatrně uchopil do prstů sklenku a švih, jedním rázem do sebe hodil obsah. Všeobecně ale pil minimálně.

Pozoroval jsem teď jeho počínání skoro zuřivě. „Na tvém místě bych si nebyl tak jistý.“

Unaveně si napravoval psaním pochroumanou páteř: „Kdo má obě nohy na zemi, stojí klidně.“ To mi ale klidu nedodalo. Znovu jsem se stal tygrem - a srdce plné neklidu. Lačně jsem křížil ten pokoj, sem - a tam, sem - a tam, hodiny tikaly a jáma a kyvadlo. Jinak v údolí vládlo až neuvěřitelné ticho. Mimo tento svět! vzpomněl jsem. Ani ten nejslabší šelest nepronikl k nám z pusté zahrady skrz pečlivě uzavřená okna a stažené rolety. Ani Ivanin hlas.

Kde asi je? To jsem nevěděl. Právě teď se ale pohybuje bez mobilu někde v houštinách, zatímco tu tvrdnu. A představil jsem si její ladnou postavu, jak se brodí stále vyšší travou a baterku, jak jí osvětluje cestu, i když pouze matně a zábleskovitě.

Šla. Tráva divně šustila a sahala jí nyní až do pasu. „Sežeru-sežeru, ty lidská vetřelkyně.“ A močál: „Vsaju tě, spolknou!“ Ale varují cestovatelku opravdu?

Sotva. A traviny se o ni otírají zdola, zatímco ostré větvičky stromů jí shora sahají na ramena a zaplétají se do vlasů. Také já na Ivanu rád sahal a kdo ví, nakolik po jejím doteku toužil Ellery. Bože můj! „Možná už někde zapadla.“ Kolik jenom podlého bahna tam mohlo čekat?!

Anebo se Ivana už zdárně blíží k chatrči? A teď... Jako bych ji spatřil v nejživějším snu. Hle, už dostala strach. Nepokračuje, i když tolikerou statečností přetékala (jak řekl před chvílí od stolu Ellery). Stojí na místě. Nebojuje dál s vesmírem, už nemůže a... Už se nikudy neprodírá, ale rozhoduje se, zda se nemá vrátit. Radši se vrať, ty huso!

Znal jsem trochu Ivaninu povahu. Nebo spíš až příliš dobře. A byla jako střela z pistole, a když se jednou dala na cestu, tak došla k cíli. Pohlédl jsem znovu znechuceně na Elleryho. „Předpokládám, brachu, že sis celou tu historku se stříbrnou maskou vycucal z prstu.“

Ohradil se - a snad opravdu překvapen. „Ale ne, Sandy, co tě nemá? Proč bych to dělal?“

„Abys vyzkoušel naši odvahu.“

„Odvahu vás dvou?“ Zasmál se. „To se velice mýlíš, Sandy.“ Živě se proti mému obvinění ohradil. „Stálo by to jistě za to, ale uznáš, že to bylo čistě Ivanino rozhodnutí, ne? Ta ženská je určitě osmkrát samostatnější, než ty tušíš. A není to rozhodně jenom hadrová panenka na hraní.“

26.

„Jabloňová panna ale taky ne,“ odsekl jsem kysele. Mlčky jsem o ní snil. „A vůbec, je ta zahrada opravdu takovou pustinou, anebo... Hodně mu tam roste jabloní?“

„Komu zas?“

„Krejčímu z Panamy.“

„Copak vím?“

„A co o lásce? Co víš?!“

„Prosím tě, Sandy, zachovej klid, ano?“ zvedl dlaně. „Ta příhoda s chatrčí se mi skutečně stala, a to přesně tak, jak jsem vám ji vylíčil. Pravda, něco z událostí, které jsem prožil u masky, měla na svědomí i má fantazie, to pokorně přiznávám, ale jinak...“

„Ty to přiznáváš?“ vybuchl jsem najednou. „Chorobná, chorobná fantazie... to byla!“

„To ne. Možná že jenom lehce přebujelá.“

„Rozhodně stejně PŘEBUJELÁ jako ta zahrada.“

„Ale Ivana je chytrá, to přece víš. Fantazijní složku mé historky okamžitě oddělovala od reálného jádra, a to velice bystře, jsem o tom přesvědčen. I proto se vůbec nebála. Neboj. Ona má všech pět pohromadě.“

„Ale ty ne.“ Vzal jsem ho za rameno. „Stříbrná maska existuje?“

Vstal a podíval se k hodinám. „Opravdu tamhle visela, ale...“

Pojednou se jeho tón změnil. Hlas mu přeskočil. „Jenže to bylo děsné. Ne, nedokážu to všecko vyprávět, myslím tedy do detailů, a říct i to nejhorší.“

„Ale co? Co... nejhorší?“ potřásl jsem jím.

„Co jsem s tou maskou tady prožil... Počkej, počkej, co mě chytáš?“ A utíkal.

Střílel si ze mne i nadále? Nejradši bych ho chytil pod krkem. Co mi to tu vykládá, ten mizera? Ivana je možná v nebezpečí a on...

„A co jsi s ní prožil?“

„Strašný věci – ve svých snech.“

„Aha, tak jenom ve snech.“

„Bylo to jako halucinace, Sandy, rozumíš?“

„Tedy pouhé přeludy,“ mávl jsem rukou, jako když odhrnujete pavučinu.

„Ne! Strašné snové vize, a to pod vlivem té masky.“ A přál bych vám ho vidět, jak v tu chvíli bezradně, odevzdaně rozhodil rukama. Až jako ve spravedlivém údivu. Nato se zničeně zvrátil do křesla.

„My se na tebe s Ivanou vybodneme.“

„Jak chceš.“

27.

Uklidnil jsem se a Ellery řekl: „Můžu se tě na něco zeptat?“

Vtom noc prořízl táhlý výkřik.

Ne! pomyslel jsem si. Bohužel však platilo ANO. Bylo to spíš nesmírně vzdálené zasténání. To už jsem se ale zběsile prodíral zahradou. Snadno? Ne. Ale s vědomím jediného. Musím Ivanu zachránit. Stůj co stůj. A jak jsem se vzdaloval od domu, obklopila mě naprostá temnota. A já byl bez baterky, chyba... A měl jsem to čekat, jenže jsem příliš spěchal, a tak mi nezbylo, než nadále důvěřovat vlastnímu instinktu. Zrak nebyl k ničemu.

A přece jsem pronikal dál a prostoupil až do hloubi dolů se svažující zahrady, a tam na konci, někde ve tmě má stát chatrč s maskou a já jdu opravdu k ní (uvědomil jsem si skoro nevěřicně). Jdu k chatrči, protože kde jinde než U MASKY by Ivana vykřikla. A běžel jsem a upadl a jen ticho a stvoly pod mými koleny. Vzpomínám, jak jsem se ještě pootočil a uviděl skrz koruny stromů sklánějících se nade mnou osvětlený obdélník otevřených dveří a tam stála postava. Teprve pár metrů! zhrozil jsem se. To za mnou je stále dům!

Tu se Elleryho postava hnula a zmizela. Vrátil se domů? Určitě.

Anebo vstoupil taky do zahrady? Sám jsem se prodíral dál. Kupředu, jen kupředu! Tak mělo znít volání, ale zahrada mlčela.

Jako by umřela. Jako by se už kdysi dávno stala slavnou součástí záhrobí. Zvedl jsem trochu tvář a špičaté tisy rýsovaly se proti nebi, jako by zkameněly. Porost se stával stále divnějším a připadalo mi najednou, že si klestím cestu lánem vztyčených drátků. Groteskně pokřivené jalovce mi také každou chvíli překážely a všude vúkol jen věčně suchá tráva. Skřípavě šelestila.

Nebo to snad opravdu byly drátky jakýchsi příšerných, podzemních loutek?

Těch loutek, které na vás posléze vyskočí?

I má fantazie něco uměla! A bujně mi hned vykreslila jejich ohyzdné tvářičky a krutý byl třeba i Škrhola a krvavým jak ďábel, tak i Kašpárek. Snad nejnestvůrnější ale zůstávala jiná loutka. Hadrová byla, strašná to čarodějka, do které může být Ivana zakleta.

28.

Vida. Už se taky bojím!

VIDA. TADY TO MÁM. Usmál jsem se. TEN KÝŽENÝ POCIT STRACHU!

TADY JE.

TAK PŘECE PŘIŠEL. Tohle je on. Nebo ještě ne úplný?

Ale ano – a podívejme se. Tak takovýhle. Už jsem ho skoro zapomněl. Ale je tu!

To jsem nečekal a mé dětství se mi s postupem do hloubi zahrady vracelo a vracelo. Šel jsem si pro něj.

Anebo za Ivanou?

Jsou to dvě cesty?

Vzpomněl jsem si najednou na její dětskou fotografii, ale tu se v trávě mihlo něco malého, asi jako prve za oknem, a přeběhlo mi to za patami. Přece tedy něco málo života v tomto hnijícím umírání. Jenže jsem musel dál a tam ještě hloub v zahradě jsem se pak už s ničím živým nesetkal. Že by tam opravdu kralovala smrt?

Přelezl jsem jenom po hmatu jakousi zborcenou lavičku a potom hradbu z kamene. Za ní začala naprostá pustina. Mars. Prázdňá, až skoro dutá beznaděj. Asi jako v Elleryho hororech.

A najednou jsem zapadl i do bahna a chvíli věděl, že už se ven snad nikdy nedostanu, ale přece jenom jsem se vyškrábal na hromadu zapáchajících větví. Tlely tu snad od nepaměti. Šel jsem dál. A dál. Tma polevila. Na nebi vykoul turecký srpek a na koruny prastarých velikánů se nesl skrovný příděl stříbřitého přísvitu. Měsíc oživil dno té zahrady a rozběhalo se měňavě nesčitelnými stíny. V nedaleké túji jsem spatřil nádhernou pavučinu a teprve teď si všiml, kolik bláta zůstalo nejenom na ní, ale i na mně. Ale hnal jsem se špinavý dál a zase klopýtal a zase po stál a naslouchal bez dechu, bez pohnutí, stále ale s vírou.

„Ivano!“

Žádná odpověď.

29.

Najednou ubylo stromů. Široko daleko přede mnou dopadaly teď paprsky měsíce do moře vysoké trávy a pokrývaly jeho hladinu. Byl to zvláštní pohled a zvláštní pocit, a to jistě nejen pro Bludného Holand'ana. Kterým jsem se cítil být. Ani známka po vánku, a přece jako by se lány okolo náhle zlověstně, lenivě rozvlnily - a převalovaly se. Najednou. Hrůzo. Ony totiž snad žily.

Jenom optický klam? Pouhá hra stínů? Jenom další halucinace, jako jedna z těch, o kterých tak podivně hovořil Ellery? Snad. Co ale TEN ŠELEST?

Ano. Co TEN ŠELEST?

Až dosud jsem si ho neuvědomoval, když jsem se ale úplně ohromen tím vlněním nekonečných trav ještě bedlivěji zaposlouchal do onoho KLIDU NOCI, zdánlivě naprostého, uvědomil jsem si, že to vlastně vůbec žádný klid zbraní není. Kdeže.

Zněly tu tisíce, kvadriliony rozličných a různorodých pazvuků, šelestů a stenů, a to vše mi splývalo v jediný neskutečný šum varhan. Ale šlo pouze o varhany přírody?

Bylo to ono zurčení, o kterém hovořil Ellery. Anebo chvílemi i kvílení. Zvolna se stávalo nesnesitelným.

30.

Ale děje se to jenom VE TVÉM UCHU, napadlo mě najednou. Nebo ne?

Šel jsem dál. Vrávorál okolo rudobílých muchomůrek a jak se blížil do zadního kouta zahrady (musí už přece přijít, ne?), hvízdání sílilo. A PAK JSEM JI SPATŘIL.

Chatrč.

Stála tam, na pozadí POLE. Měňavě se to pole převalovalo a složeno bylo ze stříbřité trávy. Chatrč nyní nehvízdala. Možná že nikdy. Stála v naprostém TICHU, asi jako zámek mezi nebem a zemí, jako základna mezi trčícími siluetami stromů. Chatrč tak sama - a ve spárech křovisek. Tak sama a jaksi nazelenale nehybná, tady pod divně fialovými mraky plujícími bludně po nebi. Díval jsem se a najednou nedokázal Ellerymu uvěřit, že došel až ke zdi.

Sálala odtamtud hrůza. A taky bylo divné, jak mohl doputovat ke stěně a narazit, aniž si jí do té chvíle všiml.

Znovu jsem vykročil. Vtom se stala zvláštní věc. Šel jsem sice už zvolna, ale chatrč jako by se ke mně přibližovala, a to přímo závratnou rychlostí. Měla nezvyklou střechu. Připomínala orientální pagodu. A zároveň to bylo mámení. Vše zatím probíhalo jako bolestně rychlý, palčivý sen, a přece jsem nespal. Ne. Já šel. Já se brodil až neskutečně vysokou travou - a už jsem byl blízko. Ale stále jsem na chatrči neviděl ani okno, ani oko. Ani dveře.

Byla jako pevnost. Byla to záhada. Jako Ellery. Ale mravenčí stezka ho sem asi přivedla tehdy v létě trochu ze strany, jinak by ihned nespatrił TO OKNO, protože já ještě neviděl nic, ale to už přišel první DOTEK.

„Ivano!“

Hlas mi však selhal. A byla to ozvěna, která se vzápětí tak prapodivně propletla s jednotvárným šumem Elleryho zločinné zahrady. S rostoucí hrůzou jsem se do těch šumů znova zaposlouchal, a tu mi došla další děsivá věc. Ono TO už nebylo jen šumění. Ano, jistě. Bylo to hvízdání. Doopravdy. Ale zdálo se velmi tiché, asi jako by se ukrývalo. Navíc bylo jaksi rytmicky přerušované a mně se vybavil Elleryho psací stůl a blok otevřený na stránce plné náčrtků. NÁMĚTY, stálo tam pragmaticky a pod tím: ZAPÍSKÁNÍM NA VYKOPANOU PÍŠŤALKU PŘIVOLÁ HRDINA PRASTAROU, DÉMONICKOU BYTOST Z HLUBIN.

31.

Ale kdeže! Tohle tedy určitě neznělo z hlubin – a ani ne jako satyrová píšťala.

Ten zvuk byl jiný. Ale vyděsil mě. Nicméně stále ještě ne na tu nejvyšší míru. ALE VŽDYŤ JE TO SPÍŠ MECHANICKÝ TÓN! došlo mi po chvíli. STROJOVÝ HVIZD! Co ho vydává? Lokomotiva sotva. Ale odkud ho znám?

Když jsem se na to úporně pokoušel přijít, na pár dlouhých vteřin jsem zapomněl dokonce i na Ivanu a zajímal mě pouze a jenom ZDROJ onoho groteskního, úděsného HVIZDU NOCI. Přiložil jsem ucho pevně na stěnu té hvízdající chatrče a... Samozřejmě!

HVÍZDÁNÍ PŘICHÁZELO Z NITRA. Zdroj vegetoval tam. VEVNITŘ. A jako by úporně pracoval. Padělatelská dílna? Ušklíbl jsem se. Jaký tedy jiný zločinný stroj na vraždy? Hrrrrvíííí! Hrrrrvííí! Hrrrrvííí!

Šátral jsem zmatečně po brčálovými lišejníky potažených prknech zdi. Pak jsem se s prsty vydal na obchůzku. Má cesta OKOLO CHATRČE začala. Má cesta okolo její duše. Hned za prvním rohem se mne nic neleklo, ale lesklo se tam oko.

Ano, oko okna. Takže sem přivedli mravenci Elleryho. Měsíc osvětloval prkennou stěnu plnou rozedřených třísek. Kdo ví proč na ní visela dvě loukoťová kola. Mezi nimi, jenom trochu níž, se ještě nacházelo jakési hrablo. To trojí však dohromady vytvářelo netvorný obličej.

32.

A ten obličej se na mne DÍVAL... Paprsky měsíce se dotýkaly oné tváře i cárů pavučin, které mrtvě visely za tabulkou skla. Jenže okno samo bylo dnes otevřené dokořán!

Přistoupil jsem k tomu oknu v pekelné předtuše (užívám záměrně Elleryho slovníček) a podíval se dovnitř. Uprostřed - jinak naprosto prázdné - místnosti pracoval se šílenou pravidelností starý a opuštěný šicí stroj.

Anebo snad nebyl šicí?

33.

A hvízdal a hvízdal. A šil a šil. Jehla toho stroje se jen kmitala a kulometně se zavrtávala do bílé kanavy. Ale všude tolik tmy, že jsem už víc nerozeznal. JENOM RŮZNÉ ROZPLIZLÉ TVARY. Čehosi, co snad kdysi bývalo knihami. Ze stroje trčely tyče namířené šikmo ke stropu. K nebi?

Pro tu chvíli jsem opravdu neviděl víc, až na to jediné. Ten stroj šil sám.

Bez švadleny.

34.

Stále jsem přitom myslel na Ivanu. Na celou Ivanu, její nohy i ruce i na její šíji, rozumíte? Na nijak neprošitou šíji. Stál jsem tam a neutekl jako Ellery a vy byste odtamtud taky neutekli.

Znovu jsem se pustil podle zdi. Já, muž na postupu.

A co maska? napadlo mne.

Maska nikde. A co Ivana?

Taky nikde. Hned za dalším rohem jsem narazil na dveře a odhodlaně stiskl studenou zdobnou kliku a vstoupil DOVNITŘ. Do chatrče. Stanul na prahu, ale v boudě hrůzy se najednou nehýbalo ani jediné zrníčko prachu.

Hvízdání taky ustalo. Ticho. Vládl tu odvěký klid, jak by řekl Ellery. Jaké ale bylo tajemství TOHOTO prázdného pokoje?

Prázdného? Skoro. Až na závěje mravenčích těl. A jen přesně uprostřed stál omšelý, prastarý šicí stroj. Nehýbal se. A nic víc. Nic než ten stroj. Měl jsem předtím snad halucinaci? Nebo šel? Ten stroj stál tady, ale tenoulinká, ostrá jehlice už se ani nepohnula.

Měl vidění i Ellery? Ale to už by bylo moc lidí na tak složité vidění, ne? A co Ivana? Došla až sem? A proč vykřikla? Žije? Kde je?

Rozhlížel jsem se hodně překotně. Strop byl nízký a Ivana v mé vzpomínce opět až zoufale štíhlá. A co jí to zvonilo v hrdle? Lesklý stříbrný klíček, snad. Klíč ke všem podivuhodným záhadám světa. Cink a cink a cink. Anebo to byla opravdu lžička pro nabírání po špetkách?

Nevyčkával jsem, ale stál ochromen, protože ne sám. I genius loci byl přítomen.

A něco jako zbytky zčernalých knihoven se bortilo tamhle vlevo. Všude trčely trámy a tolik prachu jsem neviděl ještě nikdy a viselo zde tisíc pavučin a při pohledu na STROJ se mi zdálo, že něco zaměřuje. Oněmi tykadly. Ale jehla se jistě nepohnula už léta letoucí.

Už léta... Už léta letoucí... Anebo jenom ve tvém snu!

35.

Potom jsem k tomu šicímu stroji konečně přistoupil. Něco bílého na něm stále ještě leželo. Kanava? Látka z jiného materiálu? Co jen to je?

Bylo to. Snad něco neviditelnou švadlenou rozdělaného?

Právě jsem se na TO chtěl podívat zblízka, když mě zmrazil nový výkřik. Byl ještě strašnější než ten předchozí. Odskočil jsem od šicího stroje a upřeně zíral DO OSLNIVĚ JASNÉHO ČTVERCE OKNA otevřeného do zahrady, ano, právě toho okna, kterým jsem do chatrče poprvé nahlédl.

Výkřik zazněl jím, ale nebyl Ivanin. Do stříbřitého čtverce okna se vtom COSI ZLOVĚSTNĚ vyhouplo a ani já už nepotlačil výkřik.

Byla to ta maska!

36.

Ta šklebivá. Ale nejen ona. Za maskou se mlhavě rýsovala hlava i postava a žila a pravila: „NEDOTÝKEJ SE ŠICÍHO STROJE!”

Jako by se tisíc švihajících prutů mihlo vzduchem. Jako by miliony nehtů naráz zaskřípěly na skle. Ale ten hlas mi byl strašně povědomý a známý. Zavřel jsem oči, znovu je otevřel, ale stejně nevěřil. Maska zmizela. Byl to Ellery.

37.

Stál tam prostě v zahradě, za tím oknem, a ten hlas patřil jemu, ale nikdy předtím jsem v tom hlase ještě nepostřehl tak naprostou, bezbřehou hrůzu. Vyděsil mě svou větou až k smrti.

Ovládl jsem se.

„Nádivo! Mohla mě ranit mrtvice.“

Až vlastní hlas mě trochu vzpamatovával, ale to bych se nesměl znovu podívat k šicímu stroji a já k němu dokonce udělal dva opatrné kroky.

„Nechod!“ zařval Ellery.

Jenže vábení šicího stroje bylo silnější a já šel i NAVZDORY ELLERYHO VAROVÁNÍ, navzdory všemu. A proč ne? Předě mnou přece stojí docela obyčejný starý krám, anebo snad ne? Neškodný VRAK stroje. Nejspíš už jenom DUCH singrovky. Křáp, který by dnes už neublížil mouše, ale ani ne odstřížku.

Sáhnu si na něj.

„Ne!“ vykřikl Ellery. Chtěl se vyšvihnou do okna, ale něco ho zadrželo, jako by narazil na neviditelnou skleněnou tabuli. Padal zpátky do zahrady. Zakleté okno? To snad ne!

Jenže to prokletí svým způsobem spočívalo na celé chatrči.

38.

„Sandy, Sandy, padej ven!“

Cosí v Elleryho tónu mě přimělo, abych se hezky zčerstva obrátil. Frr, a byl jsem zase na zahradě. Jako pták. „Podle rozkazu!“ křičel jsem bláznivě.

Ellery na mne čekal v travinách a úplně zdrceně. Jak provinile jen koukal. Najednou ani nedutal. Oči měl jako třešně. Ten, kdo má obě nohy na zemi, stojí klidně? Snad.

„Všecko dobrý, ne?“

Díval se na mne a já už zase vzpomněl na Karákorám. Měli jsme s Ellerym vůbec dost společných vzpomínek. „Protloukali jsme se v Ašnapúru,“ napsal jednou, „a leží za námi pralesy Jižní Ameriky.“ To ovšem nadsazoval do krvavé povídky. „Salmana Rushdieho jsme zachránili před jistou smrtí a prodělali se Sandym úžasná pralesní dobrodružství i v tom nejtemnějším nitru Kamerunu.“ Ale dost fikcí. K realitě. Stáli jsme teď pevnýma nohama na zemi a bylo to vlastně něco jako procitnutí. Stáli jsme proti sobě smířeni, ale já si zrovna jako na potvoru vzpomněl na jedno jeho flirtování s Ivanou. A už jsem s ním cloumal!

„Kde je Ivana? Kde? Mluv! Sakra, tak kam se poděla?“

Jenže on zůstával hadrovou panenkou. Tedy panákem. Dál a dál mlčel, až jaksí beztvárně. Byl čímsi nefalšovaně zděšen. A LEHKÝ NA TVÁŘI SMÍCH A HLUBOKÝ V SRDCI ŽAL.

Anebo mu to raněné srdce už naplnily ty ďábelské hvizdy?

Pustil jsem se ho a on skoro upadl, ale potom je mně zvláště, hadrově natáhl pravici, asi jako ten Škrhala, ale nebylo to ke mně, ukazoval jí dovnitř do chatrče. Pohlédl jsem tam a húú! A TEPRVE TEDĚ (stále v sinavé záři měsíce) mě zaplavila SKUTEČNÁ hrůza.

A dosud nepoznaná. I prapůvodně živočišná, anebo jak zněly přemoudřelé Ivaniny výroky. Zkrátka hrůza, o které jsme předtím hovořili ve třech.

Právě ta, kterou se Ivana vydala objevovat.

Díval jsem se do chatrče a šicí stroj byl chodu. Zase?

Možná ještě stále, ale pouze viděno tímto oknem. Šel, pracoval, cosi vysílal a znovu zněl. Ano. Ta chatrč pořád hvízdala. Bez přestávek. A ten pitvorný stroj se tam uvnitř lopotil. Sám a sám, asi jako když Ellery psal, ale ten stroj byl i bez krejčího.

I bez švadleny. A jenom nad těmi mravenci. Jeho jehla se jenom mihotala. V měsíčním světle. Nánosy prachu pod tím mlčky odpočívaly a v dále jsem uviděl své vlastní stopy. Jehlice se s pravidelností přímo zběsilou nořila znovu a znovu do bělavého hadru, který pod ní sám od sebe popojížděl! Sem- tam, sem-tam. Šije tu snad neviditelná a vzrušená Ivana?

I já byl vzrušený.

Ellery spíš mrtvý. Možná už dávno.

39.

Přestaly snad v této chatrči platit přírodní zákony? Anebo ožívají pracky a tykadla stroje pouze za nocí? Pustil jsem Elleryho a ten se svalil do trávy. Ještě stále jako slaměný panák ze země Oz, ano, ten, s kterým se skamarádila Dorotka. Zůstal tam ležet, jako by už z něj něco vysálo veškerou sílu. Anebo snad není to hvízdání upíří?

Ale co leží na tom stroji?

Vrhl jsem se do okna, zrovna jako prve Ellery, a taky se odrazil od neviditelné bariéry. Jako meruna. BYL TO ODRAZ OD STĚNY ČASU? Nevím, ale boing! Zatmělo se mi před očima. V uších jsem uslyšel burácení hromu. Asi jako by má hlava narazila do gongu. Rudé mžitky hřměly smíchem, ale šlo o chechtot zla.

Přesto jsem se vzpamatoval... a slyšel:

„Sandy! Když jsi předtím stál tam vevnitř, ono to kvůli tobě začalo šít ještě zběsileji! Nevrať se tam.“

Ale má hrůza přestávala růst. Přesto jako by se dál drala z mé vlastní hrudi, a ta se následkem toho mohla rozskočit. Srdce mi bušilo jako perlík. Chladný pot na skráních jako by nevyšel z mé hlavy, ale vystoupil na povrch z jiné dimenze. Spolu s tím potem prostoupilo mne možná i nějaké instinktivní varování. I Ellery se ostatně krčil ve vysoké ostřici. Ano, Ivana měla pravdu. Úplně malý chlapec. „Odpusťte mi!“ vyhrkl. „Ty – i Ivana. Ale nevracej se, PRO BOHA ŽIVÉHO, nevracej se už tam dovnitř!“ křičel.

„A proč by ne?“ změnil jsem postoj.

„Já už TO viděl, Sandy, a věř mi, že to byl strašný pohled, a kdyby ses ty toho stroje prve dotkl, tak by tě to zabilo, ale ještě předtím bys...“ Nedokázal pokračovat.

„Co vlastně víš?“

„Mučení! Mučení! Mučení! Nedotýkej se šicího stroje!“ A na nic podrobnějšího se nezmohl, ten velký vypravěč sražený realitou na kolena. Vychládal. I jeho nažhavené pero (jak říkával) jistě vystydlo.

Ale co tedy dělá NAŽHAVENÁ JEHLA šicího stroje? blesklo mnou znovu.

40.

„Neboj se, Ellery. Ničeho se nedotknu. Ale co Ivana, kde je Ivana?“

Zase neodpovídal. Jako zmrazený.

„Utekla snad před tím někam do zahrady? Anebo co víš? Vysyp to!“

„Ale Sandy, ona je přece tam.“

„Kde?“

„No tam. V chatrči. Copak jsi ji ještě neviděl?“

Zíral jsem znovu na hvízdající mašinu a viděl čáry, které z ní šly stropem až do nebe. Srdce mi bušilo stále prudčeji a co víc, jako bych slyšel taky bušení Elleryho srdce a nějak jsem si poprvé uvědomil, že tu nemá tuhle chatrč pro nic za nic.

Nějak mu slouží! blesklo mnou – a ta naše srdce bušila společně. Měl jsem pocit, že najednou čtu snad i všechny jeho bolavé myšlenky, které neříkal, a jednu za druhou a jednu za druhou. A nebyla i ta chatrč jeho srdcem?

41.

Kdyby byla takovým srdcem, nebylo by možná divu, že uvnitř s Ivanou, pomyslíl jsem si. „Ellery, kam to běžíš?“ slyšel jsem ho, ale to už jsem byl v chatrči podruhé a přesně jak jsem očekával se svět rázem zastavil. Aspoň pro mne.

Znovu mě obalilo mrtvé ticho. Znovu ustalo hvízdání. A co zbylo? Jenom pochmurný poklid. Ano, ten tu vládl. Dál... Na té krátké cestě od okna ke dveřím šlo snad přeskakoval z času do času a možná že i ze současnosti až do dávné chvíle nějakého zločinu, který se v chatrči stal.

Kdo ví. Stál jsem tam. Ale i celá zahrada okolo zůstává jako z kamene! pomyslíl jsem si. Venku klid zahrady a vevnitř zase už žádné šití. Zastávka stroje? Hm. A není jehla zlomená?

Váhavě jsem natáhl krk a jistě skoro jako žirafa se k ní plížil. Opatrně jsem se přikrýval ke stroji a brodil se staletými vrstvami prachu i tělíčky mravenců a okno bylo tak bílé... Tak prázdné. Už samozřejmě bez Elleryho siluety, zatímco stanu nad strojem.

Najednou měsíční světlo nějak ztvrdlo. Už to ani nebylo světlo, ale neproniknutelná stříbřitá zeď, která se postavila do okna. Svislé, hladké, bílé kluziště. „A jak že dopadl ten hokej?“ zeptala se Ivana unaveně ze vzpomínky.

Na ploše okna jsem ale rozeznal i pár vypouklin. Byly to ale spíš prohlubně. Tři? Ústa, dvě oči. Obrovská stříbrná tvář. Ta maska!

Jenomže pitvorně zvětšená. Hleděla na mne bez hlesu. Obličej z měsíční mlhy. Ústa se pitvorně usmívala a honosil dokonce jakýmisi rty, a ty se vydouvaly i zase propadaly, už jsem to viděl. Ty rty se špulily, protože nejen stroj, ale MASKA TENOULINCE HVÍZDALA.

42.

Z koutku úst volně splývala pavučina. Díval jsem se. Za levým spánkem jsem viděl hrozně vzdálené vršky tisů. Ten obří obličej zatím zíral na mne do chatrče a jeho povrch působil, jako byste otevřeli rozžhavenou troubu. On se ale ještě dotvářel. Až jsem to najednou pochopil. BYLA TO ELLERYHO TVÁŘ.

43.

V panice jsem se od ní otočil a za mnou stál ten šicí stroj. Tiše. ALE CO KDYŽ JE PŘESTO V POHYBU A JÁ TO JENOM NEVIDÍM? Zatímco tvář ano?

A co je to tady? Vrátím se, ale... Jen se ještě rychle podívám na TENHLE STEHY PROŠITÝ CÁR. A pak pryč! Jen se ještě podívám!

V týle jsem cítil oči okna, ale zvědavost byla silnější. Skočil jsem k šicímu stroji a přitom nechtíc zavadil o malou zásuvku. Povytl jsem ji a na dně spatřil dvě malé, zato nesmírně pečlivě vymodelované figurky. Byli to ti panáčky z domku na počasí.

Paněnka se podobala Ivaně. Panáček... Komu vlastně?

Byl jsem to já.

44.

Tak tímhle si nás Ellery upoutal, pochopil jsem trochu pohoršeně v tom snu. TAKOVOUTO MAGIÍ. Znovu se mi vybavovaly věci, o které se vždycky zajímal. Psaní, knihy, někdy ale také Ivaniny starosti a moje starosti a její i moje žerty a tajnosti... Jistě. O nich taky rád psal. Zvědavce... Teď a tady jsem to teprve pochopil.

V zásuvce stroje odpočívali oba regulátoři počasí. Snad něco jako Elleryho pojistka proti sebevraždě? ušklíbl jsem se. Anebo spíš proti zradě nás dvou?

Jako v mrákotách jsem chytil cár nad figurkami, že ho povytáhnou zpod jehly, abych je zabalil. Cár ale držel a nebyla to ostatně jenom látka. Byla to placatá, hadrová paněnka. Ale tisíce stehů do ní nasázeno a sta mravenčích stezek. Stehy stahovaly a PROŠPIKOVÁVALY látku krutě režnou nití, provrtávaly tu paněnku skrz naskrz a ona zde ležela mrtvá, udolána a prošita, neukřižována ale obětována. A jak důkladně.

Zašilo jí to skoro i obličej, ale já Ivanu stejně poznal. Bože můj, ach, co jsme ti to jenom udělali.

45.

Setmělo se. Ale uslyšel jsem vlídný Elleryho hlas a někdo mnou neomaladě cloumal. „Ten alkohol tě, Sandy, poslední dobou nějak zmáhá..." zahučel. Otevřel jsem oči a spatřil jsem Elleryho a nad jeho ramenem i stříbrnou masku.

Mráz mnou projel. A děs, jako říčka. Představil jsem si ji jako hypnotický potůček ze samých vzdouvajících se mravenců. Ale maska visela na zdi poklidně. Opět vedle

vyřezávaných hodin jako němý svědek uplývajícího času. Stárli jsme, ale ona tu visela a usmívala se. I když ohyzdně. Ta maska byla věčná.

„Kde je Ivana?“ zeptal jsem se.

„Určitě dávno doma,“ odtušil Ellery. Alespoň ve svých povídkách obvykle psával „odtušil“.

„Dávno doma?“ Nedokázal jsem to pochopit (jako ale i mnoho jiných věcí, které se dotýkaly žen).

„Jasně. Chtěl jsem, aby tu přespala jako ty, ale něco jí asi přeletělo přes nos, však ji znáš líp než já, a když viděla, jak jsi tu klidně usnul jako batole, zatímco ona se tam v zahradě tak snažila pátrat, dotklo se jí to. Anebo jí to přišlo líto, anebo já nevím. Urazila se prostě. Odjela.“

„Že odjela?“ opakoval jsem nedůvěřivě.

„Jo, směrem na Lítice.“

„Ale žádná lítost opravdu nebyla na místě.“

„Tak to vyprávěj jí. O jaké lítosti ostatně mluvíš? Spíš byla LÍTÁ... než lítostivá.“

„Zdála se ti rozlícená?“

Ellery Přikývl. „Přesně tak. Úplně v tom lítala, anebo jak to říct.“ Najednou se klidně smál. „Pajtlovalo to s ní tedy pěkně.“

„Ale jinak měla jako vždycky všech pět pohromadě, vid’.“

„To jo.“

„Takže to dokázala?“

„Nevidíš masku?“

„Ale co ty stehy?“

„Jaképak stehy, propána?“

„Ježíši Kriste, Ellery, copak to nevíš? Měla jich přece v sobě minimálně milión.“

„Něco se ti zdálo. Poslyš, ty jsi se fakticky opil. A nevrť hlavou! Copak už si nic nepamatuješ?“

„A na co jako?“

„Sotva se vydala do zahrady, začal jsi tu přecházet jako tygr v kleci. Pořád a pořád jsi jenom koukal tamhle na ty hodiny, a Sandy, nezlob se, ale já tě pozoroval. Upíjel jsi víno a zůstával z jejího úletu, tedy výpravy úplně hotovej. Tak jsem přestal psát, zkoušel tě uklidnit... To už taky nevíš? Zdařilo se mi to přece docela slušně, ne? Ještě možná ani neodtloukla půlnoc a už jsi chrupal jako děcko.“

46.

„No tak jsem usnul,“ povídám, „ale proč mi před očima šermuješ tou tužkou?“

„Promiň mi to, ale chci si jenom udělat pár poznámek.“ Inu, spisovatel.

Změnil tón a už mě nekonejšil. „Co se ti zdálo?“

Ach, to byl celý on. Ellery Harkins, ten brakový spisovatel. A tak jsem vám byl doopravdy donucen vykládat mu své sny. Nakonec jsem se odevzdaně zeptal: „To taky zpracuješ?“

„Ještě nevím,“ vtipkoval. „To záleží... i na počasí.“

Což mi zase připomnělo poněkud kýčovitý domeček pro panenku a panáčka za oknem. Stál venku na římse. „Líp by se ti zpracovávaly vlastní sny,“ povídám mu a měl jsem se k odchodu. „Mimochodem,“ zívá jsem ještě, „a už máš vymyšlenou první větu?“

Podal mi žlutý, vlastnoručně nalinkovaný blok, na jehož první vnitřní stránce stálo: „Venku byl mokrá a chladný večer... Rolety opuštěné usedlosti byly úplně staženy... Ellery Harkins byl spisovatel a já jsem ho navštívil se svou Ivanou... Potom...“

47.

„Počkej,“ řekl jsem: „Dej mi tužku.“

„A proč?“

„To zní moc zastarale, takhle už se dneska nepíše.“

„Myslíš, že ne?“

„Znělo by to spíš jako duchařská historka z devatenáctého století, a to nechceme.“ Škrtl jsem obě věty a vepsal nad ně bez přemýšlení hned to první, co mě napadlo: "V TEN DEN, KDY ZA NÍM TI DVA PŘIJELI, VYCHÁZELO HLED SLUNCE TROCHU JINAK A TRÁVA BYLA O HODNĚ ZELENĚJŠÍ."

Pousmál jsem se: „Tady máš hezčí začátek.“ Vtom se ozvaly rány. Šel otevřít.

„Ahoj!“ vyhnula se mu vždycky bleskurychlá Ivana a namířila si to rovnou ke mně. Jestli si teď myslíte, že jsem se polekal, tak jste na omylu. Pocítil jsem úlevu. Dokonce skoro až nekonečnou. Přišla se zvonkem jejího hlasu.

Ale Ellery byl překvapený: „No ne? Ty ses vrátila?“

„Jako svůj vlastní duch snad nevypadám.“

To nevypadala. A jen pošetilí spisovatelé ze sebe při psaní vytvářejí duchy, pomyslí si, aby potom v jejich podobě prožili všechna ta ROZMANITÁ DOBRODRUŽSTVÍ V ZAHRADÁCH...

48.

„Ano. Jenom oni.“ Četla mi snad myšlenky? Anebo jsem mumlal? „TO DĚLAJÍ JEN VE SVÝCH PŘEDSTAVÁCH. Ellery?“

„Ano?“

„Ty žiješ v iluzích.“

„Ale přece jsi došla až na konec zahrady, nebo snad ne?“

Přikývla.

„A co jsi tam viděla?“

„Ano, co jsi tam viděla, Ivano?“ připojil jsem se.

„Radar, samozřejmě.“

„A byl dobře zamaskovaný?“

„To tedy jo. Šicí stroj v chatrči, tak to asi opravdu ještě nikoho nenapadlo.“

„To víš. Když to neprošlo v referendu, museli radar nějak ututlat,“ přikývl vážně. „Ale nikomu ani muk, vy dva. Jenom z honorářů bych určitě nevyžil.“

A tak jsme mu to svatosvatě slíbili!

49.

„No tak tedy nežiješ jenom v iluzích,“ uznala konečně, ale stejně ho stále mýjela jako nějaký zmuchlaný kousek papíru. „Ale trochu jo. A kdo žije v iluzích, tak ten obvykle nemá obě nohy na zemi. A kdo nemá obě nohy na zemi...“

„Nestojí klidně!“ doplnil.

Ivana ale nakrčila nos. Rozhlížela se: „Sandy?”

„Ano?“

„Budu muset do práce, však to víš... Pojedeme.“ Odmlčela se a pak mi prozradila:
„Mám tam teď rozešitý opravdu fantastický kostým.”

A stála tu plná života a elánu, v tom ránu, a hup, Pergla jí pojednou předla v náručí. A kostým, který nešila v práci, ale měla na sobě, byl křížem krážem prošílý tím nejvynalézavějším vzorkem z toho nejněkonečnějšího množství těch nejúpravnějších stehů.